

DARBININKAS

Vol. LXXI, Nr. 15
Balandžio - April 18, 1986

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

30 centų

AMERIKIETIS APRAŠO LIETUVIŲ REZISTENCIJĄ

Savaistrašio Newsweek Maskvos biuro vedėjas Andrew Nagorski 1982 metais buvo išstremtas iš SSRS-os už "neleistinus žurnalistinės veiklos metodus". Savo išgyvenimus jis aprašo Amerikoje neseniai išėjusioje knygoje *Reluctant Farewell* (Nenoromis atsiveikiant), kurioje randame ir įdomų skyrelį apie jo apsilankymą Vilniuje 1981 m. liepos mėnesį, drauge su dienraščio Los Angeles Times korespondentu. Nagorski primena, kad daugelis užsienio korespondentų negauna leidimo apsilankyti Pabaltijo respublikose.

Autorius primena amerikiečių skaitytojams, kad dar po 1950-ųjų metų lietuvių partizanai tebekovojo prieš okupantus; tautiniai antagonizmai tarp lietuvių ir rusų tebėgyvi ir šiandien. Pasak jo, lietuviai ir lenkai turi bendrų savybių — abi tautos giliai katalikiškos ir abi labai nemėgsta rusų viešpatavimo.

Nagorskiui ypač rūpėjo sužinoti, kaip įvykiai Lenkijoje paveikė lietuvius. Visi vilniečiai, su kuriais jis kalbėjosi, reikė simpatijų lenkams. Nors būti disidentu Lietuvoje daug rizikingiau negu Lenkijoje, amerikiečių korespondentų sutikti lietuviai nedvejojo kritikuoti sovietinę santvarką. Jaunas lietuvis kunigas pakvietė amerikiečius į savo zakristiją ir išsamiai apšvietė juos apie valdžios pa-

stangas nustelbti tikėjimą. Nepaisant "primitivių" pastangų brukti ateizmą, kunigas buvo optimistiškas ir tvirtino, kad "tikėjimas Lietuvoje gyvas". Auga jaunimo sąjūdis, kurio šūkis — atgal į religiją. Taip pat sugėbama apeiti valdžios suvaržymus: vaikai mokomi religijos privačiai ir net kaikurie partijos nariai tuokiasi bažnyčioje, slapčiomis krikštija vaikus ir siunčia juos pirmos komunijos. Kai valdžia užkerta kelią jaunuoliui įstoti į Kauno kunigų seminariją, jis įsijungia į pagrindinę seminariją. Daugelis moterų priklauso slaptiems vienuolynams. Anot kunigo, Lietuvoje, kaip ir Lenkijoje, jau pats ėjimas į bažnyčią turi politines reikšmes: religija yra neatjungiamai susijusi su nacionalizmu. Lietuviai Katalikų Bažnyčią sustiprino lenko išrinkimas popiežiumi bei galingas religijos ir nacionalizmo junginys kaimyninėje Lenkijoje.

Pokalbiui baigiantis, kunigas atsakė į amerikiečių korespondentų dar neištartą klausimą: kodėl jis taip atvirai išsipasakojo dviem nepažįstamiems užsieniečiams? Jo žodžiais: "Svarbu, kad pasaulis žinotų, kas čia dedasi. Jei mes pakelsim triukšmą, kai jie bandys mus užgniauzti, tada jie gerai pagalvos prieš vėl mėginami tai daryti. Blogiausia būtų, jei represijos vyktų ir niekas apie tai nežinotų."

Užėję į Šv. Teresės bažnyčią, amerikiečiai pradėjo fotografuoti maldininkus. Kaikurie išsigando, o viena moteris tiesiai liepė svečiams išsinešinti. Paaikėjo, kad amerikiečius palaikė KGB agentais. Karingoji moteris jų atsispašė ir paaikino, jog valdžia be atvangos stengiasi gąsdinti tikinčiuosius, "Jie bijo, kad čia nepasikartotų Lenkijos įvykiai ir stengiasi užkirsti jiems kelią," aiškino ji.

Tą pačią dieną amerikiečių žurnalistas susitiko su vilniete, kurios gimnastis buvo nubaustas kalėti konclageryje už savilaidą. Ji pabrėžė, kai savilaida klesti nepaisant valdžios pastangų ją išnaikinti — kai tik ką nors suima, kiti užima jų vietą. Autoriui įspūdį padarė jos tvirtumas ir ryžtingumas. Ji pasakojė apie rusinimo politiką: rusų kalbos mokoma nuo pirmojo skyriaus (šiuo metu jau ir vaikų darželiuose. Red.), stengiamasi silpninti ryšį tarp tautos ir jos istorijos. "Norint sunaikinti tautą, svarbiausia sunaikinti jos kalbą," pareiškė vilniete. Faktas, kad lietuviai medžiagiškai gyvena geriau už rusus, nesumazino jos pasipiktinimo. "Tai nieko nereiškia," kalbėjo ji, "Lietuva yra okupuota šalis."

Kai Nagorski įspūdziai buvo išpasakoję Newsweek savaitraštyje, du kiti Vakarų korespondentai paprašė leidimo apsilankyti Lietuvoje tą pačią 1981 metų vasarą. Sovietinė užsienio reikalų ministerija jiems leidimo nedavė — "dėl laikino pobūdžio priežasčių".

(Elta)

APIE REZISTENCIJĄ LIETUVOJE

Užsienyje vėl pasirodė platus ir nuodugnus Lietuvos istoriografijos darbas apie lietuvių tautos didvyrišką pasipriešinimą sovietinei okupacijai 1944-1952 metų laikotarpyje. Veikalo autorius Schmidas yra Leideno universiteto Olandijoje visuomeninių konfliktų centro bendradarbis.

Veikale yra analizuojama rusifikacijos eiga po Lietuvos antrosios okupacijos.

Lietuvių komunistų vaidmuo vykstant išvežimui ir kitus represinius veiksmus buvo antrinis. Visi svarbūs nutarimai, rašo veikalo autorius, ėjo iš vadinaamojo SSKP CK Orgbiuro, kuriam vadovavo Michailas Suslovas.

Autorius smulkiai kalba apie vadinamą "istreibtelius" kurie vėliau buvo vadinami "liaudies gynėjais". Tie tariami "liaudies

gynėjai" buvo prastai aprūpinami, bet už tai jiems buvo leista grobti viską iš vietinių gyventojų.

Veikalo autorius Schmidas labai detalai išnagrinėja inscenizuotus pokario rinkimus 1946-1947-1948 metais. Autorius rašo, kad pagrindinio paskelbtas tų rinkimų boikotas pasiekė savo tikslą — nepaisant gąsdinimų ir teroro, žmonės tuose rinkimuose nedalyvavo.

Veikale Leideno universiteto mokslininkas pateikia aplinkybes, kurios privedė žmones trauktis į miškus, organizuoti partizanų būrius, parodo rezistencijos jėgą organizaciją, taktiką laisvės kovose. Studijos autorius Schmidas taip pat analizuoja tolimesnės kovos už Lietuvos laisvę perspektyvas.

IŠ KRONIKOS ARCHYVO

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 67

Savaitės įvykiai

Tarptautinis Raudonasis Kryžius pradėjo pasitarimus su Afganistano vyriausybe, kad jo atstovam būtų leista lankyti karo belaisvius, sužeistuosius ir išvietintuosius.

Japonija pasiūlė JAV ir kitom Vakarų pramoninėm valstybėm įsijungti į tarptautines pastangas mokslo ribom iširti ir žada tam reikalui per 10 m. skirti 5 bil. dol.

JAV planuoja parduoti Kinijai aviacijos elektronikos už 550 mil. dol., jei Kongresas tam pritar.

Sov. S-gos gen. sekretorius Michail Gorbačiovas asmeniniu laišku prezidentui Reagan pareiškė norą tartis be jokių išankstų nustatytų sąlygų. Susitikimui aptarti valst. sekr. Shultz numato susitikti su Sov. S-gos užs. reik. ministru Ševardnadze.

Izraelis įtaigauja JAV, kad jos kartu su kitom valstybėm sudarytų 20-30 bil. dol. Artimųjų Rytų planą arabų valstybių ūkiams pakelti ir paskatinti jas ieškoti taikos su Izraeliu.

Dar nenustatyti arabų teroristam išsprogdinus bombas Amerikos Transworld linijos lėktuve prie Atenų aerodromo ir Vakarų Berlyno naktiniam restorane, JAV vėl pagyveno pastangas, kad ir kitos valstybės efektingiau kovotų prieš tarptautinius teroristus, o jos pačios numato imtis karinių veiksmų prieš Libiją, jei įtarimas, kad ji prisidėjo prie teroristinių veiksmų, pasitvirtintų.

Pasibaigus II Didžiajam karui, buvo karo nusikaltimam tirti komisija, kuri, baigusi darbą, savo apie 40,000 bylų saugoti perdavė J.T. Atskiros valstybės gali su atskirom bylom susipažinti, jei atsirastų reikalas, bet žydų organizacijos siekia, kad ir jom tos bylos būtų prieinamos.

Afganistanas ir Pakistanas sutiko gegužės 5 vėl pradėti pasitarimus dėl Sov. S-gos kariuomenės atitraukimo iš Afganistano.

Pasaulio žydų kongresui suradus, kad buv. J.T. gen. sekretorius Kurt Waldheim, paskutinio karo metu būdamas Vokietijos armijos karininku, yra prisidėjęs prie Jugoslavijos partizanų naikinimo ir Graikijos žydų išgabenimo į naikinimo stovyklas, Waldheimo pavardė beveik kasdien yra minima Amerikos laikraščiuose. Izraelis, Austrija ir JAV yra paprašiusios J.T., kad jų atstovam būtų leista susipažinti su J. T. archyvuose laikoma jo byla.

Vatikanas paskelbė dokumentą apie Krikščionišką laisvę ir išlaisvinimą, kuriame ginamos neturtingųjų teisės kovoti prieš neteisę ir įspėjama prieš totalitarizmą ir revoliucijas, vedančias į naujos formos vergiją.

13 Pietų Amerikos valstybių užs. reikalų ministerių konferencija per kelias dienas bandė surasti būdų taikai Centrinėje Amerikoje pasiekti pagal Contadora grupės sudaryto taikos plano pagrindus, bet, Nikaragvos vyriausybei nesutikus pasirašyti visų sutarto plano, konferencija buvo nutraukta.

Izraelio finansų ministru Itzhak Molai nepagarbiai pasiskundė prieš min. pirmininką Shimon Peres, min. pirmininkas pareikalavo, kad finansų ministeris atsistatydintų. Tai sukėlė didelį ginčą vyriausybės koaliciją sudarančių partijų tarpe ir gali privesti prie vyriausybės krizės.

Važiuoju į Vilnių pas Pušinį. Pasakiau reikalą. Šis skambina į Kupiškį: "Atidarykit bažnyčią! Tegul meldžiasi!", o man liepia važiuoti namo. Parvažiavęs vykstu raktų. Rajonas ir vėl neduoda. Reikalauja dokumento, kurio man niekas nedavė.

Važiuoju vėl pas Pušinį. Ir vėl ta pati istorija. Nebežinau, kiek kartų ėjau pas Pušinį, ir vis ta pati istorija. Darbininkai pasidarė ilgus laiptus, užsiriti ant bažnyčios stogo, ėmė kalti gegnes ir visa kas reikalinga.

Po kurio laiko vyrai vėl prašė bažnyčios raktų, nes iš bažnyčios lengva įlipti į bokštą, o iš bokšto nesunku užėiti ir ant stogo. Aš vėl vykstu pas Pušinį. Kartą, dar pačioje pradžioje, jis manęs ir klausia, atrodo tarp kitko: "Kur dabar meldžiatės? Nesuprasdamas klastos, atsakiau: "Mums paliko zakristiją, nes kitur nėra vietos. Ten ir meldžiamės."

Vos grįžau namo ir spėjau atlaikyti mišias, kai prisistatė pats rajono pirmininkas Paplauskas ir griežtai įsakė tuojau viską išgabenti iš zakristijos. Nepaisė mano aiškinimosi ir prašymo. Kaip gelbėtis? Kur prisiglausti?

Tariau sau: "Einu, skambinsiu Vyskupui ir klausiu, ką daryti? Zakristijos raktą pasiėmiau su savimi ir išskubėjau. Paštas tuomet buvo čia pat. Susiskambinti su Vilniumi sunku, teko laukti. Staiga duryse

pasirodo Paplauskas ir sako: "Zakristiją užantspaudavau! Tik pamėginkite atplėsti...", ir išvažiuo.

Zakristijos raktas pasiliko su manimi. Sugrįžtu namo, zakristija užantspauduota, neužrakinta, užrakinau. Zakristijoje pasiliko Švenčiausias, visos taurės, ostijos, vynas, knygos, mano apsiaustas, kunigėlio brevijorius. Kunigėlis mane pavadavo, nes aš sirgau džiova.

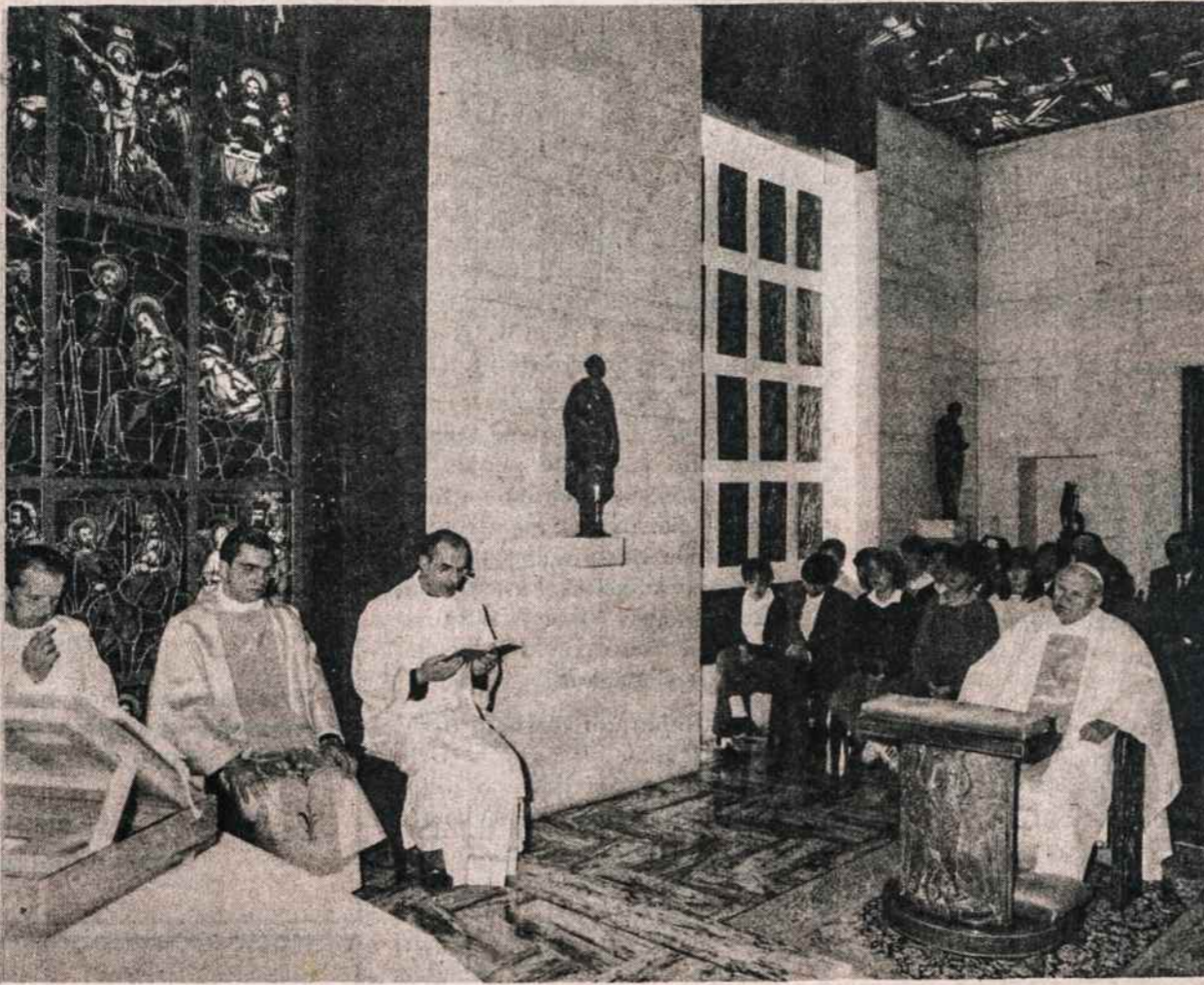
Palėvenės šventorius aptvertas mūro tvora. Joje 14 nišų Kryžiaus Keliui. Nišos negilios. Kupiškio dekanas ir klebonas man paskolino viską, kas reikalinga vienam kunigui laikyti pamaldoms, laidoti numirėliai.

Altorių įsirengėme vienoje mūro tvoros nišoje. Joje tilpo dvi žvakutės. Sunkiau būdavo, kai pūsdavo vėjas, nes tada pavojuje atsidurdavo Švenčiausias Sakramentas. Tokiais atvejais jį jį pridengdavome tacele. Sekmadieniais ten pat sakydavau pamokslą, o po mišių nueidavome prie zakristijos, suklaupdavome, nes už durų buvo Viešpats, ir giedodavome "Šventas Dieve".

Per mišias choristai ir žmonės taip pat giedodavo. Kai būdavo laidotuvės, karštą pastatydavome čia pat, šventoriuje, pamaldas laikydavome kaip ir bažnyčioje. Mums bažnyčia buvo didelis šventorius. Jos stogas — gražusis dangus!

Išpažinčių klausydavau sėdė-

(Bus daugiau)

Prel. Audrys J. Bačkis jo kunigystės 25 metų sukakties proga aukoja mišias popiežiaus privačioje koplyčioje. Dešinėje koncelebruoja Šv. Tėvas Jonas Paulius II. Nuotr. "L'Osservatore Romano"

ŽMOGAUS TEISĖS SVARSTYTOS JUNGTINIŲ TAUTŲ KOMISIJOJE

Jungtinių Tautų žmogaus teisių komisija kovo 11 priėmė rezoliuciją, kuria reikalauja iširti įvairiuose pasaulio kraštuose besitęsiančius religinius persekiojimus.

Rezoliucija buvo priimta didžiaja balsų dauguma — prieš balsavo tik Sovietų Sąjungos bloko kraštai ir Sirija.

Iš 43 tautų atstovų susidedanti Jungtinių Tautų Žmogaus teisių komisija išreiškė gilų susirūpinimą religinės laisvės pažeidimais, apie kuriuos liudija dažni ir patikimi pranešimai.

Rezoliucija apgailestauja, kad 1981 metų visuotinė dekla-

racija, reikalaujanti pašalinti visas diskriminacijos ir netolerancijos formas, nukreiptas prieš religinius ir kitus įsitikinimus, dėl vyriausybės kaltės dar nėra įgyvendinta. Rezoliucija įpareigoja sudaryti naują komisiją, kurios tikslas yra iki 1987 m. Jungtinių Tautų žmogaus teisių komisijai pateikti specialų raportą apie religinės laisvės pažeidimus. Už rezoliuciją balsavo 26 tautų atstovai, penki balsavo prieš ir 12 susilaikė.

10 Izraelio lėktuvų bombardavo palestiniečių stovyklą prie Sidono uosto pietiniam Libane.

Popiežius Jonas Paulius II, patvirtindamas Tarptautinių Eucharistinių Kongresų komiteto nutarimą, pranešė, kad 44-tasis Tarptautinis Eucharistinis Kongresas įvyks Seoulo mieste, Pietų Korejoje 1989 metais. Kaip žinoma, tarptautiniai eucharistiniai kongresai vyksta kas ketveri metai. Paskutinis 43-čiasis kongresas įvyko praėjusių metų rugpjūčio mėnesį Kenijos sostinėje Nairobi, Afrikoje. Jame dalyvavo ir Lietuvos katalikų delegacija, vadovaujama vyskupo Juozo Preiško. Delegaciją sudarė šeši kunigai, visų Lietuvos vyskupijų atstovai.

Libijos šaltiniai skelbia, kad per JAV karo veiksmus prieš Libiją Sidra įlankoj žuvo 56 žmonės.

Savaitės įvykiai

Prancūzijos vyriausybė, siekdama išlaisvinti krašto ūkį nuo ankstyvesnės socialistinės vyriausybės įvestos ūkio kontrolės, susitarusi su Europos Monetarinės sistemos valstybėm nuvertinti franką 6 proc.

Saudi Arabijos karalius Fahd pareiškė atvykusiam JAV viceprezidentui Bush, kad Saudi Arabija remia JAV pastangas taikai Artimuose Rytuose pasiekti ir kad ji nėra kalta dėl aliejaus kainų kritimo.

Gynbos sekretorius Casper W. Weinberger buvo nuvykęs į Filipinus tartis dėl ten veikiančių JAV karo aviacijos ir karo laivyno bazių ateities ir Filipinam teikiamos karinės ir ūkinės paramos.

Afganistane vyksta didelio masto kovos su partizanais Pakti provincijoj, prie sienos su Pakistanu. Kovose dalyvauja sovietų karo aviacija, tankai ir rinkiniai kariai. Abiejų pusių nuostoliai esą dideli. Partizanų pavykę sunaikinti 7 sovietų lėktuvus ir puolimus atremti.

Vakarų Vokietijos šaltiniai skelbia, kad Gorki mieste laikomas fizikas Andrei D. Sacharovas galįs būti gegužės mėn. iškeistas į Vakaruose laikomus sovietų šnipus.

Sovietų televizija neseniai rodė sovietų komentatoriaus Leonid M. Zamiatin ir žurnalisto Genrik Borovik sukurtą filmą "5-tosios Avenue žmogus", kuriame pabrėžiamas benamių žmonių vargas, Times Square nuosmukis, prostitucija, narkomanija, pornografija ir skurdas.

JAV ir Čekoslovakija pasirašė kultūrinių ir mokslinių pasikeitimų sutartį.

Iš JAV į Sov. S. grįžti 1984 m. grįžusi Stalino dukte Svetlana Alilujeva lankėsi JAV ambasadoj Maskvoj. Jos JAV gimusi dukra Olga Peters gavo Britanijos vizą ir ten lankys mokyklą.

Prancūzijos policijai pavyko užtikti ir areštuoti ten veikusios kairiųjų ekstremistų teroristinės grupės įsteigėją Andre Olivier. Grupė yra išsprogdinusi per 20 bombų.

IŠ OKUPOOTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

Kauno menininkų namų renginius per sezoną aplankė daugiau kaip 30 tūkstančių žiūrovų ir klausytojų. Gausiausių jų būti sutraukė naujai įkurto kamerinio teatro spektakliai-režisierius G. Padegimas su dramos teatro aktorais V. Kochanskite, R. Bagdzevičium, respublikos nusipelnusiu artistu L. Zelčium ir R. Grabšto vadovaujamu džiaz ansambliu pastatė iki šiol niekur nevaidintą J. Vaičiūnaitės pjesę "Kasandra".

Šiaulių televizorių gamykloje pagaminti pirmieji naujos konstrukcijos televizorių "Taurus 234D" pavyzdžiai. Ši modelį suprojektavo J. Salduko vadovaujama konstruktorių, kitų tarnybų specialistų grupė. Naujas nespalvoto vaizdo televizorius, kuris pakeis iki šiol gamintą "Taurą 211", yra puslaidininkinis. Aparatas tapo gražesnis, lengvesnis, sunaudoja mažiau elektros energijos. Ne mažiau svarbu, kad jį gaminant sumažės darbo imlumas. Ant surinkimo konvejerių šiemet taip pat pasirodys spalvoto vaizdo aparatai "Taurus C-381 D". Jie turės naujos konstrukcijos kineškopą, kurio ekrano įstrižainė 51 centimetras. Naujo modelio televizorius perduos ryškesnį vaizdą, bus geresnė jo kokybė, padidės televizoriaus patikimumas.

Rokiškyje įvyko antrasis respublikos teatrų festivalis žemdirbiams. Tai nauja kaimo kultūrinio aptarnavimo forma, padedanti išplėsti scenos meno poveikio sferą iki tolimiausių respublikos kampelių, sustiprinti scenos meistrų ir žemdirbių ryšius. Šioje šventėje respublikos dramos ir lėlių teatrai Rokiškio rajono bei kaimo kultūros namuose, taip pat vidurinėse mokyklose parodė daugiau kaip 30 spektaklių. Vykto rajono

Sov. S-ga tik dabar paskelbė, kad 1961 jos astronautas Valentin V. Bondarenko sudegė dekompresijos kameroj, besirušdamas kelionei į erdvę.

Dėl paskutinių teroristinių veiksmų Prancūzija ir Vakarų Vokietija įsakė išvykti dviem Libijos diplomatam.

gyventojų susitikimai su TSRS liaudies artistu J. Miltiniu, kitais žymiais respublikos scenos meistras. Rokiškėnų vertinimo komisija paskyrė tradicinius prizus. Festivalio laureatu tapo Klaipėdos dramos teatras, parodęs V. Marežkos "Proletarinį laimės malūną". Spektaklio režisierius — respublikos nusipelnęs meno veikėjas P. Gaidys. Geriausia moters vaidmens atlikėja išrinkta Kauno dramos teatro aktorė, respublikos liaudies artistė R. Varnaitė (spektaklis — E. Mikulėnaitės "Visada tas pats"), vyro — Lietuvos rusų dramos teatro aktorius L. Vladimirovas (V. Rozovo "Keturi lašai"). Simpatiškausias aktorės premiją pelnė Akademinio dramos teatro aktorė, respublikos nusipelnusi artistė E. Gabrėnaitė (A. Gelmans "Akis į akį su visais"). Rokiškėnai taip pat apdovanojo Kauno lėlių teatrą už V. Matulos spektaklį "Vilkas ir ožiukai".

Vydūno veikalą "Pasveikinimas" pastatė Vilniaus "Lėlės" teatras. Šis spektaklis skiriamas ne pagrindiniams teatro svečiams — vaikams, o jų tėveliams, taip pat vyresniojo amžiaus moksleiviams. Grotesko pagelba, šaržuotai rašytojas kritikuoja žmogaus dvasines ydas, skelbia humanistines idėjas. Spektaklį režisavo, jo scenografiją ir lėles sukūrė jaunas režisierius R. Driežis. Muziką parašė kompozitorius A. Martinaitis. Artimiausiuose "Lėlės" planuose — E. Ignatavičiaus pjesė vaikams "Aš ožkelė nabagėlė" ir du ispanų klasiko G. Lorkos farsai, parašyti specialiai lėlių teatro scenai.

N. Melnikaitės trikotažo ir galanterijos gamybinio susivienijimo pereinamasis prizas ir premija už geriausią moters vaidmenį 1985 metais Lietuvos kino studijos sukurtame filme atiteko Kauno dramos teatro aktorei Ingeborgai Dapkūnaitėi. Taip nusprendė įmonės žiūrovai, "Taurapilio" kino teatre pamatę režisieriaus I. Fridbergo filmą "Nakties paklydėliai", kuriame ši aktorė sukūrė Ingos paveikslą. Apdovanojimas įsteigtas prieš ketverius metus. Ankstesniais metais jį yra laimėjusios žinomos respublikos kino ir teatro

aktorės Vaiva Mainelytė, Jūratė Onaitytė ir Eleonora Koriznaitė.

Kauno "Dailės" gamybinio kombinato liaudies meistrė, nusipelnusi kultūros švietimo darbuotoja Stasė Samulevičienė padovanojo M. K. Čiurlionio valstybiniam dailės muziejui šimtą penkiasdešimt kailinių žaislų. Pasakų knygutės "Padaužiukų bičiuliai", filmų vaikams, lėlių spektaklių herojai, liaudies meistrės pagaminti iš paprasto avikailio, odos ir sintetinio kailio, tapo nuostabiausiomis vaikų džiuginančiomis būtybėmis. S. Samulevičienė jau daugelį metų kuria nepakartojamus žaislus, kuriais žavisi ir vaikai ir suaugusieji ne tik Lietuvoje, bet ir kitose respublikose. Žaislai yra iškeliavę į parodas Paryžyje, Londone, Damasko, Montrealyje... Už žaislus autorė yra gavusi daug padėkos laišku. Žaislų kūrėjai paskirtas Šypsenos ordinas, vienintelis toks pasaulyje apdovanojimas, kurį sumanė Lenkijos vaikai.

Raiškiojo skaitymo ir oratorinio meno konkurso organizavo Lietuvos pedagogų draugija ir švietimo, aukštųjų mokyklų ir mokslo įstaigų darbuotojų komitetai. Konkurse dalyvavo bendrojo lavinimo, vidurinių profesinių technikos mokyklų, technikumų pedagogai. Laureatai buvo apdovanojami ministerijų ir žinybų prizais, garbės raštais, o taip pat nemokamai kelialapiais po Sovietų Sąjungą.

Muzikos dekada darbininkams surengta Šiaulių mieste. Kultūros namuose, įmonių klubuose, kitose koncertinėse salėse dešimt dienų skambėjo muzika. Įvyko per 15 koncertų, vyko pokalbiai apie lietuvių muziką, naujus kompozitorių kūrinus.

Gruodžio 23 buvo 100-osios Kipro Petrausko gimimo metinės. Su profesionaliosios lietuvių operos kūrėjo ir puoselėtojo, įžymaus dainininko, TSRS liaudies artisto Kipro Petrausko vardu susieta daugelis svarbių mūsų operos teatro įvykių. Ne tik gimtojoje žemėje buvo garsus šis Lietuvos ažuolas — jo menu gerėjosi daugelyje garsiausių pasaulio teatrų. Savito tembro, puikiai techniškai įvaldytas K. Petrausko tenoras, dėkinga artisto išvaizda, iki smulkiausių detalių apgalvota ir nušlifluota įspūdinga, maštabiška vaidyba visada kerėjo žiūrovus. Rekordinis ir K. Petrausko dainuotojų vaidmenų skaičius. Įspūdingas pasaulinio masto dainininko balsas ir dabar skamba iš negausių įrašų ir plokštelių žavėdamas nepaprastu grožiu.

Balandžio 4 dieną sukako 90 metų, kai gimė poetas Julius Janonis. Jo gimimo metinės bus plačiai pažymėtos respublikoje. Tuo tikslu sudaryta organizacinė komisija, kuriai vadovauja Lietuvių kalbos ir literatūros instituto direktorius akademikas J. Lankutis.

Vilniaus universiteto kiemo teatras spalio 18-ąją — Universiteto teatro įkūrimo dieną (Universiteto teatrui sukako 415 metų) pradėjo naują sezoną. Žiūrovai pirmuoju pamatė poezijos spektaklį diptichą "Teatinie tavo karalystė, žmogau", kurį pastatė režisierius R. Venckus pagal Just. Marcinkevičiaus poemą "Devyni broliai" ir "Homo sum". Šį sezoną Universiteto teatras žiūrovams pateiks dar kelias premjeras.

Lietuvos paminklų apsaugos ir kraštotyros draugija, bendradama su Lietuvos kino mėgėjų draugija, Vilniuje surengė kino ir fotomėgėjų festivalį paminklų apsaugos ir kraštotyros tematika. Tarp parodytų mėgėjiškų kino filmų — filmai apie Amatų dieną, Universiteto jubiliejus iškilmes, Dainų šventę, archeologinius povandeninius kasinėjimus Obelių ežere, garbės kraštyrininkę Michaliną Glemžaitę ir daugelį kitų.

Vilniuje, K. Preikšo gatvėje, prie namo nr. 8 atidengta memorialinė lenta žymiam Lietuvos kooperacijos veikėjui, respublikos nusipelnusiam prekybos darbuotojui Aleksandrui Jankauskui (1925 - 1983).

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas. 357 Larkfield Road, East Northport, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais tik išimtinai atvejais 516 757-2671. New Yorko ofisas Lito patalpose: 86 - 01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 718 441 - 2811.

DARBININKO ADMINISTRACIJOJ, 341 Highland Blvd., galima įsigyti lietuviškų ir angliškų knygų apie Lietuvą, plokštelių, sveikinimo kortelių, gintaro, baltinukų, juostų, įvairių suvenyrų.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84 - 02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296 - 2244.

BUYUS FUNERÁL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344 - 5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobilių pastatyti.

KENFIELD FUNERAL HOMES — Beach Memorial Chapel, 301 Corey Ave., St. Petersburg Beach, FL 33706. 813 360 - 5577. Pasadena Memorial Chapel, 200 Pasadena Ave. S., St. Petersburg, FL 33707. 813 345-9393.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoj vietoj — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89 - 11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847 - 4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar noritė būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821 - 6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. — 43 - 04 Junction Blvd., Carona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779 - 5156.

ROMAS PETRAUSKAS, akcijų brokeris, dirba su Thomson McKinnon Securities Inc., One State St. Plaza, N.Y.C., N.Y. 10004. Registruotas pirkti ir parduoti akcijas, bonus, options, fondus, commodities, aukšą ir sidabrą. Atidaryti IRA planus ir tax shelters. Suinteresuoti skambinkite 212 482-6962-3.

LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIOJO PROGRAMA "AUŠRA". WICN-FM. 90.5 Worcester, MA. Treč. 8 - 9 PM. Penkt. 7:30 - 8:30 PM. Eduardas Meilus, Jr. 70 Curtis St., Auburn, MA 01501. T. 617 753 - 7232.

NEW JERSEY, NEW YORK, CONNECTICUT. — "Lietuvos Atsiminimai", ketvirtad. nuo 7 iki 8 val. vak. iš WNYM 1330 AM. Sekmad. 1:05 - 3 val. popiet iš WSOU 89.5 FM. Dr. J. J. Stukas, Direkt., 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Tel. 201 753-5636.

NEW YORK — NEW JERSEY — Laisvės Žiburs, sekmadieniais 9 - 10 val. ryto WNWK 105.9 FM. Romas Kezys, 217 - 25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11384. Tel. 718 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino
MEMORIALS

66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150

TAI MŪSŲ VIENINTELE VIETA — GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

DARBININKA 70 METŲ SUKAKTIES SVEIKINA PROGA

DARBININKUI sulaukus 70 metų sukakties, Kredito Unija KASA sveikina visus laikraščio skaitytojus, rašytojus ir darbuotojus ir skiria 700 dolerių auką tolimesnei mūsų mielo laikraščio veiklai paremti.

KASOS Prezidentas Vytautas Vebeliūnas
Direktoriai: Tomas Aleksandravičius

Vytautas Alksninis
Aloyzas Balsys
Romos Kezys
Vaclovas Kleiza
Laima Lileikienė
Dr. Tomas Remeikis
Algirdas Šilbajoris
Dr. Rimas Vaičiaitis

FEDERALINĖ

LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

Dalis KASOS vadovybės. Iš k.: dr. R. Vaičiaitis, L. Lileikienė, V. Vebeliūnas, V. Alksninis, J. Bružas, R. Kezys, Z. Jursys, T. Aleksandravičius, A. Balys, A. Šilbajoris. Nuotr. L. Tamošaitis

S.L.K.

DANTŲ GYDYMO CENTRAS

Dr. Donatas Aleksandravičius,
Vedėjas
VISA MASTERCARGE
METRO DENTAL SERVICE, P.C.

109 - 22 Myrtle Avenue
Richmond Hill, N.Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrenginiai, patogus privažavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: (718) 441 - 0909
Susitarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas

VYTIS

KELIONIŲ IR TURIZMO
AGENTŪRA

- LĒKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: 718 769 - 3300

DARBININKAS The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd. Editorial Office 718 827-1352
Brooklyn, N. Y., 11207 Business Office 718 827-1351

Publication No. USPS 148-360
Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year — \$15.00. Single Copy 30 cents

Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKA ir LIET. ŽINIAS • Prenumerata metams \$15.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožūra • Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį ir kalba redakcija neatsako.

ISSN 0011-6637

Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA

Lietuvos K. Bažnyčios Kronika pradėjo penkioliktus metus

1972 metų kovo 19-oji, Bažnyčios globėjo šv. Juozapo liturginė šventė, yra svarbi data Lietuvos Bažnyčios istorijoje. Tai "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" gimtadienis. Šis kuklus leidinėlis išvydo šviesą, tvirtai apsiėmęs informuoti pasaulį apie tikrąją Bažnyčios padėtį Lietuvoje: apie tikinčiųjų persekiojimus, diskriminaciją, žmogaus teisių pažeidimus. Jis buvo ginkluotas vien tiesa ir meile.

Ne kas kitas, o kaip tik šie tiesos ir meilės ginklai jam praskynė kelią į platųjį pasaulį. Šiandien, po keturiolikos metų laisvąjį pasaulį jau yra pasiekę 67 "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" numeriai. Visi jie buvo atspausdinti keliuose lietuvių išėjimo laikraščiuose, išleisti atskirais sąsiuviniais anglų, italų ir kitomis kalbomis, daugelis jų surinkta į stambius toms ir, tarytum kokia Bažnyčios persekiojimų enciklopedija, užima garbės vietą didžiojo pasaulio bibliotekose.

"Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika" stebina savo tikslumu. Per keturiolika metų ji yra surinkusi daugybę informacijos. Natūralu, jei į leidinį būtų įsibrovę nemaža klaidų, kurias redakcija visada buvo pasiruošusi atšaukti.

Tikrai stebėtina, net KGB, sugėbanti viską iššniukštinėti, nesugebėjo faktais sukompromituoti leidinio, o teismuose turėdavo tenkintis falsifikacijomis demagogiškais tvirtinimais. "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" tikslumas remiasi jos bendradarbių giliu tikėjimu, sąžiningumu ir supratimu, kad prieš melą ir tironiją galima kovoti tik tiesos ginklais.

Tuo metu, kai visiems buvo užčiauptos lūpos, kai buvo trypiamos žmogaus teisės, laužo-

mos konstitucijose bei tarptautiniuose dokumentuose deklaruotos laisvės ir dar ciniškai tyčiojamos iš aukų, tuo visišku spaudos ir laisvo žodžio draudimo metu, "Kronika" išdriso praplėsti tą gūdžių kapų tylą. Išdriso pakelti melagingos propagandos uždangą ir konkrečiais, nepaneigiamais faktais parodyti, kas iš tiesų vyksta okupuotoje Lietuvoje.

Šis, iš pradžių atrodęs toks vienišas, lyg ir nedrąsus balsas kai kam pasirodė tiesiog beviltišku pagalbos šauksmu... Tačiau šis vienišas balsas nenutilo. Priešingai, jį greitai išgirdo visi. Išgirdo ir tie, kurie norėjo jį kaip anų senų priespaudos laikų žandarai "kaip musę nutrinti", išgirdo tie, apie kurių skriaudas jis prabilo. Pagaliau jį išgirdo visas pasaulis... Išgirdo todėl, kad "Kronikos" žodis, šie kuklūs lapeliai, lyg baisy užtaisą, nešė galingą jėgą — tiesą!

Faktų kalba yra "Kronikos" braižas, jos svoris ir jėga. Šiuo braižu per keturiolika metų ji prirašė ištisą Lietuvos istorijos puslapį, pilną sunkios priespaudos, heroiškos kovos ir krikščioniškos aukos faktų. Ir kol tęsis priespauda, kol nesibaigs skriaudų ir vyks kova — tol bus reikalinga "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika"!

Poetas Maironis 1895 metais, savo kūrybingiausiu laiku, parašė eilėraščių — "Nebeužtvenksi upės bėgimo, Norint jį eiti sau pamažu; Nebsulaikys naujo kilimo, Nors ją pasveikint tau ir bausi."

Čia poetas Maironis kalbėjo apie tautinį atbudimą. Kaip upė jis tada liejosi, ir nebuvo jėgos jį sulaukyti. To tautinio atbudimo nekentė lenkai ir sulenkėję Lietuvos bajorai. Bet naujos idėjos pagavo tautą. Poetas kviečia visus į darbą, kviečia griau-

Jaunystė prie jūros

Vėl skaitau neseniai išleistą Vytės Nemunėlio poezijos rinktinę "Mažųjų dienos". Vėl ji nukelia mane į tas dienas (nebūtinai "mažųjų", kuriose man kaip ir daugeliui kitų, buvo lemta žaliuoti ir žydėti. Rodos, visur kaip dobilas žydėjau, bet ypatingai lietuviškame pajūryje — Klaipėdoje. Jaunuoliui ten užteko visko: saulės, vandens ir duonos. Juo labiau studentui, gaunančiam stipendiją (ji ir suviliojo mane palikti Kauną ir keltis į Klaipėdą).

Kauno universiteto humanitarinį fakultetą palikau lengva širdimi. Taip pat lengva širdimi įstojau į Klaipėdos pedagoginį institutą. Tik sunkia širdimi iš ten išvykau: nesinorėjo su institutu atsiveikti ir daugiau į jį nebe grįžti. Žavėji ne tiek studijos, kiek jūra ir studentiškas pajūrio gyvenimas.

ti užverstą sieną, nes "Amžiais pavergta kelias tėvynė, jos atgimimą jaučia dvasia. Ginkim ką mūsų protėviai gynė! Žadinkim brolius meile drašiai!" Kviečia ginti kalbą, žemę, jos būdą ir tvirtina, kad Dievas laimina sėjimą grūda.

Tokią pat nuotaiką sukelia ir "Lietuvos Katalikų Bažnyčios" (nukelta į 5 psl.)

Poetas Bernardas Brazdžionis — Vytė Nemunėlis balandžio 20, šį sekmadienį, 3 val. popiet dalyvauja literatūros ir muzikos popietėje So. Bostone Lietuvių Piliūčių draugijos salėje.

TEN SKAMBĖJO VYTĖ NEMUNĖLIS

LEONARDAS ŽITKEVIČIUS

Su Vyte Nemunėliu

Iš mažens buvau pamėgęs poeziją. Labai patiko man Vytė Nemunėlis. Kad jis yra Bernardas Brazdžionis, sužinojau iš truputį vyresnio savo draugo Antano Barono, tuometinio Biržų gimnazisto. Vėliau ir aš įstojau į Biržų gimnaziją, ir pasitaikė netikėta laimė gyventi kartu su Bernardu Brazdžioniu.

Kai įstojau į universitetą, Bernardas Brazdžionis, nors dar jaunuolis, jau buvo pagarsėjęs poetas ne tik universitete, bet ir visame krašte. O Vytė Nemunėlį iš naujo suradau Klaipėdos pedagoginiame institute: jis ten skambėjo daugelyje dainų.

O, tos dainos, dainos! Gal ir pats autorius nežino, kiek daug jų dainuota. Daug ir dažnai.

"Mažųjų dainos"

Pedagoginiame institute, be kitų dalykų, turėjome mokytis ir muzikos. Be jos teorijos, buvo dar smuiko, solfedžiavimo ir dainavimo pamokos. Tų pamokų tikslas buvo ugdyti ne muzikus profesionalus, bet mokytojus, sugenbančius lavinti jaunimą ir muzikos srityje — dainavime.

Dainavimo pamokas tuo metu vedė lektorius Juozas Gaubas, žinomas kompozitorius. Jam asistavo Stepas Sodeika, instituto choro dirigentas, jauniausias iš trijų brolių muzikų, muzikine veikla ypatingai pasižymėjęs tremtyje.

Juozas Gaubas buvo išleidęs savo komponuotų dainų rinkinį "Mažųjų dainos". Rinkinyje buvo apie 50 dainų. Jas visas mes, studentai, turėjome išmokyti dainuoti. Pavyzdinėje mokykloje vedėme tų dainų pamokas, o institutą baigdami, laikėme jų egzaminus.

Dainų žodžių autoriai buvo įvairūs. Rinkinio sudarytojas taikliai parinko savo muzikai daugiausia Vytės Nemunėlio eilėraščius. Antroje vietoje buvo Kazys Jakubėnas (nors ir ne kuklu, bet šia proga galiu pasigirti, kad tame dainų rinkinyje šiojį tokį vaidmenį turėjau ir aš: į ją buvo įdėti ir mano trys eilėrašukai, kurių vieną turėjau išdainuoti laikydamas egzaminus)

Su "Dviratuku"

Vartydamas Vytės Nemunėlio rinktinę, randu nemažą eilėraščių, kurių melodijas dar ir dabar prisimenu iš anų Klaipėdos laikų. O jų žodžius prisimenu dar nuo seniau. Viena iš populiariausių ano meto dainų buvo "Dviratukas":

Dviratuką — Vienas ratas nesisuko: Per kiemelį važiuoau, Penkis kiškius pagavau.

(24 psl.)

Iš kitų ano meto dainų V. Nemunėlio rinktinėje užtikau dar šias: "Čyru vyrų" (23 psl.), "Vakar, šiandien, rytoj" (29), "Pavasario puota" (50), "Ant kopūstų" (56), "Žirgelis" (58), "Pilyukas" (60). Ir tai dar ne visos.

"Dviratukui" turėjom sugalvoję net parodiją, taikomą mūsų lektoriui. Mat, jis, kalbėdamas Linkuvos tarme, pamokose, be kitų gaidų, atkreipdavo mūsų dėmesį į "pinkų gaidų". Iš to ir kilo ši parodija:

Aš turėjau dviratuką,

Man jis galvą bausiai suko.

Penktą gaidą dainavau —

Do - re - mi nepagavau.

Labai mėgome dainą apie katiną:

Katinėli, jurku burku

Ant pečiuko šilto,

Ėjo dėdė iš miestelio,

Nešė sieką miltų.

Tai buvo juokinga daina. Tiek žodžiais, tiek muzika. Gaila, kad "Mažųjų dienų" rinktinėje jos nerandu. Vytė Nemunėlis kažkodėl jos neįdėjo.

"Be mamytės"

Nerandu rinktinėje nė dainos "Be mamytės", kurią Motinos dienos ar kitų suėjimų proga dainuodavo publikai mūsų gražiabalsė studentė Matiukaitė. Tos dainos nėra nė J. Gaubo rinkinyje (man nežinoma, kas jos žodžiams sukūrė muziką). Ją girdėdavau dar prieš įstodamas į institutą. Mano gimtojo V a b a l n i n k o parapijos vikaras kun. Povilas Astrauskas mane ir daugelį kitų žavėjo, tą dainą gražiai dainuodamas ir sau pritardamas gitara. Daina liūdna. Ji buvo išspausdinta pirmajame Vytės Nemunėlio eilėraščių rinkinyje "Mažųjų pasaulis" (1931 m.). Štai pora paskutinių posmų.

Saulė žemę pabučiavo

Ir išnyko iš akių,

Paskutinis spindulėlis

Pasiklausė, ko verkiu.

O mamytė nesugrįžo,

O mamytės vis nėra.

Nebeoriu tavęs laukti.

Negera tu, negera.

Traukinys ir kilometrines gaidos

Vytė Nemunėlį dainuodavom ne vien pamokų metu. Dainuodavom ekskursijoje, paplūdimiuose, traukiniuose ir kitur. Dainuodavom rimtai ir išdykaudami. Būsiamiems mokytojams (kai kuriems iš mūsų jau tą pro-

fesiją ir anksčiau turėjusiems) vaikiškos dainos labai tiko. Tiko ir studentiškas išdykavimas.

Gyvendami Giruliuose (7 km nuo Klaipėdos) ar Kalotėje (10 km), į studijas važiuodavom traukiniu. Važiuodami neapsieidavom be dainų. Mūsų gaidos buvo ne pusinės, ketvirtinės, aštuntinės ar šešioliktinės, kaip įprasta jas žymėti muzikoje, bet kilometrines, puskilometrines ar dar kitokias. Mat, kartais viengaidį betraukiant, traukinys nuvažiuodavo ketvirtį ar pusę kilometro ir net visą kilometrą. Su Vyte Nemunėliu taip atsitikdavo rečiau. Jį išdainuodavom greičiau.

Reikėjo pasitikti svečius rašytojus

Kartą Klaipėdoje buvo nepaprastas įvykis. Pedagoginės institutas (rodos, prisidedant ir kitiem) rengė literatūros vakarą. Programoje buvo numatyti rašytojai Bernardas Brazdžionis, Kazys Zupka, Mykolas Linkevičius, Nelė Mazalaitė, Fabijonas Neveravičius, Juozas Ambrasevičius. Jie visi turėjo atvykti iš Kauno, o aš, kaip institute veikiančio literatūrinio būrelio pirmininkas, turėjau juos pasitikti. Gyvenau tada Giruliuose. Žinojau, kuriuo traukiniu svečiai atvyksta, taigi ir aš vykau į Klaipėdą tuo pačiu traukiniu.

Įlipęs į vagoną, rašytojų neradau: Jie buvo kuriame nors kitame vagonė. Iš vieno vagono pereiti į kitą nebuvo galima. O man gi būtinai reikėjo svečius pasitikti.

Priartėjęs prie Klaipėdos, traukinys sumažindavo greitį. Ten netoli buvo pavyzdinė mokykla, kurioje studentai vedavo pamokas. Norėdami greičiau tą mokyklą pasiekti, studentai iš mažesniu greičiu važiuojančio traukinio išsokdavo. Rodos, buvau išsokęs ne sykį ir aš. Šokau ir šį sykį. Tokiu būdu, maniau, bus lengva pasitikti svečius rašytojus, belipančius iš traukinio.

Kaip aš jus pasitikau

Bet atsitiko kitaip. Šokau ir sugriuvau. Pataikiau į aštrų žvyrą ir susižeidžiau ranką. Čia pat prisistatė ir policininkas. Sako: šokai iš važiuojančio traukinio. Taip daryti esą nevalia. Tai dabar, sako, eik su manim. Ir nuvedė mane į stotį. Vedamas priestotyje mačiau svečius rašytojus, besikalbančius su instituto lituanistikos lektorium Antanu Ašmantu, juos pasitikusiu. Pravedė mane pro jų šalį. Jie buvo taip arti, bet negalėjau jų pasveikinti. Netgi nenorėjau, kad jie mane pamatytų.

Nuvykau į literatūros vakarą

Stotyje policininkas mane paleido. Ranka buvo kruvina. Pakištą ją po vandens kranu ir nuploviau. Tada tiesiog nuvykau į literatūros vakarą, ir buvo gražu.

Vakaro programoje su Bernardu Brazdžioniu kartu dalyvavo ir Vytė Nemunėlis, skaitydamas savo poeziją vaikams. Tai va, ir gyvo Vytės Nemunėlio susilaukė Klaipėda, ne tik jo dainų.

Kai išklystu į pasaulį

Vėl imu Vytės Nemunėlio poezijos rinktinę į rankas. Ir galvoju, ar ji skirta tik vaikams.

Atsiverčiu pirmą rinktinės eilėraščių ("O, atsimenu namelį") ir, žinoma, vėl dainuoju su likimo draugais, toli nuo tėviškės nusidanginusi:

Kai išklystu į pasaulį
Platy, begalinį,
Tėviškės atminimas
Man laimūžė mini.

Ta dainelė, mums, išklydusiems į pasaulį, ypatingai buvo ir tebėra sava. Poetas pataikė į mūsų visų širdis.

(Vytė Nemunėlis — MAŽŲ JŲ DIENOS. Vaikų poezijos rinktinė. Sudaryta iš Vytės Nemunėlio rinkinių. Iš jų paimtos ir iliustracijos. Knygą meniškai apipavidalino Paulius Jurkus. Išleido Los Angeles ateitininkai sendraugiai. Spaudė Pranciškonų spaustuvė Brooklyne. 1984 m.)

KAI VILNIAUS LIEPOS KVEPIA

PAULIUS JURKUS

BOKŠTAS

5

Garbingas miesto valdytoju, pasiūkau savo vyrus ir nuversk bokštą!

Apie tai ne kartą galvojo ir miesto valdžius. Karaliaus jau seniai nebesirūpina, įsivėlė į karus, iš balno nebeišlipa. Ką čia jam miestas, bokštas!

Miesto valdžius taip ir braukė delnu per pliką galvą. Būtų gera nugriauti, bet — o jei i miesto pusę griūtų, koks nepatogumas, sugurintų daug namų kaip kokius puodus.

Pala, o kur tas architektas, kuris statė? Juk galima susitariti. Tegu pasiima savo bokštą. Jis jau atsibodo. Tegu išsineša kitur. Jis juk išaugino tą bokštą. Tai gal jis žino būdą, kaip sutraukti į mažą žaisliuką? Kur architektas? Kur?

Apklausinėjo miesto užeigas, smukles ir tuoj visa patyrė. Tas architektas, tas Lukas Matematikus, kai grįžo iš karaliaus/su visom dovanom, pirmiausia užėjo į savo pamėgtą smukle,

pavalgė, užgėrė ir paskui ėmė piešti, braižyti ir braižyti. Vis naujus bokštus. Nustūmė ir maišelį su medaliais, dovanomis, privilegijomis. Liepė gražinti karaliui ir pats išėjo. Jį šaukė kitos šalys, kiti bokštai.

Valdžius užkalė bokšto duris, o išmuštuose languose pasirodė vamos. Jos kranksėjo ir taisėsi sukli lizdas. Ne, i bokštą niekas nelipo. Visi buvo išgąsdinti baisy pasakojimų. Jau to užteko, ką matė, ką sunaikino. Visa ten nereikalinga!

Kalbėjo, visų teiravosi, kaip nuverstį bokštą. Ir atsišaukė vienas miško sargas.

— Ar tikrai nebeorit bokšto? — paklausė senis, pakvipęs eglų sakais.

— Seniai juo norim nusikratyti.

— Mano girioj gyvena balandis bokštavertys. Jis žino, kaip tokius bokštus nuverstį.

— Gerai, gerai. Aš tuoj liepsiu papilti žirnių maišus visiems

miesto balandžiams. Ir jam bus pasiūsta maišų maišai!

Kitą dieną ir atėjo žmogus iš girios. Ant jo peties tupėjo balandis. Pasiėkęs bokštą, balandis apskrido aplinkui, paskui nutūpė prie fontano, atsigėrė vandens, prarijo vieną žirni, kurių čia jau buvo supilta visiem karveliam.

Paskui jis pakilo ir sparnu palietė bokšto kampą. Iš karto bokštas sudrebėjo, susvyravo. Iš jo iškrito vamų lizdai ir jų baisy kranksėjimas, šaukimas, sparņu plakimas. Dar papurtė balandis bokštą, kad iškristų visa, kas nereikalinga. Tada jis pakilo aukštai, aukštai, kad jo net nebeatmė žmonių akys. Nežinia, ką jis padarė, bet bokštas ėmė mažėti, lyg grįžti į žemę. Jis traukėsi šniokšdamas, ūždamas, tratėdamas.

Mažėjo ir sumažėjo į miško grybą. Tada balandis pasiėmė snapu ir nuskrido anapus girių. Greitai jis grįžo prie fontano, vėl atsigėrė vandens, sulėsus vieną žirni ir nutūpė seniui ant peties.

Senis kalbėjo:

— Keista, kad jūs nenorėjot bokšto, kuris buvo brangiausia dovana. Ten buvo amžinosios duonos kambarys, amžinojo gėrimo, amžinos jaunystės. Ten buvo mašinos, kurios būtų padėję jums gyventi, o jūs nieko nenorit. Nedėkinga žmonių giminė...

Ir nuėjo senis su tuo balandžiu. Ir kai jis ėjo, miesto valdžius žiūrėjo ir spėjo — ar tik jis ne architektas, ar ne Lukas Matematikus? Ir ūgis panašus, ir eina panašiai. Dabar stato kitus bokštus, pušis augina. Į saulę kelią jų gyvas viršūnes. Ne tą šaltą stiklą.

Valdžius grįžo į miesto valdybos namus, švilpaudamas dainelę apie apynėlį, kuris aukštai laipioja. Liepė į knygas įrašyti, kad tokiuose ir tokiuose Viešpaties metuose mieste lankėsi keistas architektas ir, karaliui leidis, buvo pastatytas dar keistesnis bokštas. Jis buvo niekam nereikalingas, taip tokią ir tokią dieną jį nugriovė miško balandis, atvykęs su sargu, kuris tikriausiai ir buvo tas nusivylęs architektas. Dabar gyvenimas vėl ramus, be dovanų, privilegijų, toks, kokį turi žmogus šioje žemėje išgyventi.

Žmonės ir nepastebėjo, kad bokšto nebėra. Vėl ganė ožkas, važiavo karietom, sėdėjo užteigose, lošė kauliukais, kortom, vežė malkas į miestą, vašką žvakėm. Pagaliau niekas ir neprisiiminė, kad buvo tokie laikai, kai nereikėjo nei žvakių, nei malkų. Ėmė net pačiu bokštu abejoti. Greičiausiai tai pasakos, tai legendos apie geradarį bokštą, bet ar žmogui tai reikalinga? Jis pats turi sau visa pasidaryti. Vargiai toks bokštas ir buvo...

HARTFORD, CONN.

Laisvės šventė

Jau antri metai kaip Lietuvos Bendruomenės Connecticut apygardos valdyba ruošia bendrą Vasario 16-osios minėjimą.

Šiais metais minėjimas vyko Hartfordo Roberts Center teatre. Didžiulė salė nebuvo pripildyta, bet reikia džiaugtis, kad apie trys šimtai susirinkusių darė malonų įspūdį.

Minėjimas pradėtas himnais ir Malda už tėvynę. Giedojo jungtinis choras, sudarytas iš visų apylinkių dainininkų. Vadovavo muz. Jurgis Petkaitis.

Invokaciją skaitė vietos klebonas kun. Juozas Matutis. Atidarymo žodį tarė apygardos valdybos pirmininkas Ignas Budrys. Po to jis pakvietė į sceną vienintelį Hartfordo gyvenančių nepriklausomybės kovų dalyvį savanorį kūrėją Praną Špakauską. Čia jam lietuvaitės prisegė gėlę, tuo išreikšdamos visų susirinkusių pagarbą.

Minėjimo ir visos programos vedėja Regina Stankaitė perskaitė gubernatoriaus proklamaciją ir vėliau susirinkusių vardu patvirtintą rezoliuciją. Miesto burmistro priklamaciją perskaitė jo atsiųsta tarnautoja, o žodžiu sveikino latvių atstovė.

Pagrindinę kalbą pasakė Antanas Mažeika iš Calzifonijos.

Po trumpo pertraukos pasirodė solistė Regina Žymantaitė-Peters. Jos puiki laikysena ir gražus spalvingas balsas visus

žavėjo ir jai nepagailėta šilto priėmimo. Jai buvo įteikta rožių puokštė.

Minėjimo pabaigoje Hartfordo tautinių šokių grupė "Berželis" pašoko keletą šokių. Ir šį kartą šokėjai pasirodė verti pagyrimo, o šokių vadovė Dalia Dzikienė visų padėkos. Po to vyko rinkliava.

Tiek pereinamais metais, tiek šiemet visas minėjimas vyko tik anglų kalba. Rengėjai tikėjosi, kad atsilankys daugiau amerikiečių svečių ir lietuvių, kurie jau "nebesupranta" lietuviškai. Neatrodė, kad tos viltys išsipildė.

Iš kitos pusės, atvirai kalbant, didoka dalis vyresnio amžiaus lietuvių vos grabalioja angliskai, todėl nemanau, kad jie viską gerai suprato. Tuo tarpu jie daugiausia paremia minėjimus savo pinigine auka. Reikėtų apylinkių susirinkimuose apsvaistyti ar ir toliau minėjimus ruošti anglų kalba ar pasilikti prie savos lietuviškos.

Toks bendras lietuvių susibūrimas Vasario 16-osios proga labai gražus ir sveikintinas. Tik būtų gerai, kad po tokio minėjimo neskubėtume išsiskirstyti, bet prie kavos puoduko ilgiau pabendrautum. Reikėtų apie tai pagalvoti.

lg. S-tis

Reikalinga ir pritinga—
Paskaityti Darbininką.

Laisvės Žiburio rengtą "Uzdainuokim" vieneto koncertą užbaigus, kalba radijo valandos vedėjas Romas Kezys. Iš d.: "Uzdainuokim" vadovas A. Bielskus, N. Bankaitytė (užstota), E. Muliolytė, R. Krokutė, R. Bobelytė-Brittain, dainininkai — A. Zylė, M. Tatarinas, E. Kijauskas, P. Žiedonis, J. Muliolis, R. Urbaitis, G. Motiejūnas, P. Nasvytis, V. Čyvas.

LAISVĖS ŽIBURIO KONCERTAS

Laisvės Žiburys, sekmadieninė lietuvių radio valanda — tvirtas jaunuolių, švenčia savo dvidešimtąjį gimtadienį. Besidžiaugdamas savąja jaunyste, tuo džiaugsmu dalinasi su savo klausytojais surengdamas koncertą. Tas koncertas įvyko balandžio 5. Kultūros Židinyje Brooklyne. Programai atlikti jaunas L. Ž (Laisvės Žiburys), bet turtingas savo nuveiktais darbais, pasikvietė taip pat jauną dainos ir muzikos sambūrį "Uzdainuokim" iš Cleveland, Ohio.

Punktučiai 7 v.v. (šios L. Ž. valandos vedėjas Romas Kezys nepunktualumo nepripažįsta), nežiūrind, kad į salę vis dar rinkosi nepunktualieji (o kaip jie trukdė), programą pradėjo vyrų grupė, susidedanti iš 9 dainininkų.

Pirmoje programos dalyje jie sudainavo 8 dainas. Viena iš jų "Kalniškės mūšis" — Lietuvos partizanų daina, užrašyta ir harmonizuota A. Mikulskio, buvo palydėta kanklių muzika, o dainuojant liaudies dainą "Aš mergytė kaip rožytė" solo dalį dainavo mums gerai pažįstama Harmonijos ansamblio narė Rasa Bobelytė-Brittain. Intarpuose kanklėmis skambino Elena Muliolytė ir solo dainavo Rasa Krokutė. Visos šioje programos dalyje sukurtos dainos ir muzika yra lietuvių kompozitorių.

Po 15 minučių pertraukos vėl padainavo 8 dainas, o

ALOYZO BARONO NOVELĖS KONKURSAS

Lietuvių rašytojų draugija tęsia tradicinį Aloyzo Barono novelės konkursą ir skelbia 1986 metų premijai taisykles:

1. Novelės temą autoriai pasirenka laisvai, tačiau pageidautina lietuviškas turinys ir personažai.

2. Novelės ilgis — ne daugiau 20 mašinėlės rašytų puslapių.

3. Terminas — 1986 rugpjūčio 1 d.

4. Rankraščiai, rašyti mašinėle (su tarpais), pasirašomi slapyvardžiu; atskirai pridedamas užklijuotas vokas, pažymėtas tuo pačiu slapyvardžiu, o viduje autoriaus pavardė, adresas ir telefonas.

5. Rankraščiai siunčiami juri pirmininkei Alei Rūtai — Arbaciauskienei šiuo adresu: 306 22nd. Street, Santa Monica, CA. 90402.

Kiti komisijos nariai — Rūta Kl. Vidžiūnienė ir Pranas Visvydas.

6. Komisija sprendžia balsų dauguma. Jei nerastų tinkamo premijai kūrinio, premija atidedama kitiems metams. Nepremijuotų kūrinių slaptieji vokai nebus atidaryti. Jie kartu su kūriniiais bus autoriams grąžinti tik jiems patiems prašant.

7. Premijos dydis — 500 dolerių. Jos mectenatas dr. Kazys Ambrozaitis.

9. Dėl premijuotos novelės spausdinimo LRD valdyba susitaria su autorium.

LRD valdyba

randa savo spalvingumą ir atsiranda tam tikri sunkumai jų geram skambėjimui. Manysčiau, kad šios dainininkės balso skalė nėra per plati. Žinoma, galiu ir klysti, nes iš jos padainuotų trijų dainų nėra pakankamo pagrindo susidaryti teisingesnei nuomonei.

Rasa Bobelytė-Brittain yra malonaus ir švelnaus balso lyrinis sopranas. Jai puikiai pavyko sudainuoti ir vaidyba pavairinti liaudies dainą "Aš mergytė kaip rožytė" — A. Bielskaus.

Sambūrio "Uzdainuokim" dirigentas ir kai kurių dainų aranžuotojas yra muz. Alfonsas Bielskus.

Jautriai prisitaikanti prie dainininkų muz. Danutė Liaubienė juos lydėjo piano muzika.

Nors programa buvo atlikta be jokių pakeitimų, nežinia kuriais sumetimais buvo pranešinėjama. Pranešėja — Mirga Bankaitytė.

Po programos L. Ž. vedėjas Romas Kezys padėkojo programos dalyviams, o publikai garsiai plojant, jie buvo apdovantuoti gelėmis.

Tuoju pat po programos salė buvo pertvarkyta ir paruošta šokiams ir baliui. Didžiojoje salėje pirmą kartą lietuviams grojo pučiamųjų orkestras "Dance-land". O žemutinėje salėje jaunimą linksmino Brolių Kezių orkestras. Vaisėmis rūpinosi E. Kezienė. Veikė turtinga loterija. Į koncertą ir balių atsilankė apie 500 žmonių.

p. palys

nių reikalavimų ir atrodo, kad jas išmokti sunkumų neturėjo būti.

Kanklės yra labai subtilus liaudies instrumentas. Iš jų negalima išgauti didesnio garso. Abejoju ar nemažos Kultūros Židinio salės gale galima buvo gerai girdėti. Kanklininkės Elena Muliolytė ir Mirga Bankaitytė ši instrumentą meistriskai valdė.

Rasa Krokutė — mezzo sopranas turi sodrų ir pajėgų tamsesnės spalvos balsą, kuris ypač gražiai skamba žemesniame registre. Bet kada jos balsas perėina į aukštesnes gaidas, pra-

publikai triukšmingais plojimais prašant, tris dainas pridėjo priedo. Šioje programos dalyje visos dainos (išskyrus priedines) buvo sukurtos svetimųjų kompozitorių. Dainos "Ay, ay, ay" muz. Perez Freire, aranž. A. Bielskaus, solo dalį dainavo Rasa Bobelytė - Brittain. Vėl intarpuose kanklėmis skambino Mirga Bankaitytė, o dvi lietuvių kompozitorių sukurtas dainas solo dainavo Rasa Krokutė.

Sambūris "Uzdainuokim" dar gan jaunas, pradėjęs savo dainos kelią tik 1980 metais. Jo ir dainininkai jauni. Atrodo, kad nei vienas dar nėra perkopęs per 30 metų. Tai jau rimtas dainos vienetas. Drausmingas, klusniai vykdo dirigento mostą, gerai viens kitą girdi, ko pasėkoje gaunasi darniai išbalansuotas sąskambis. Iškilminga, šventiška apranga pasipuošę žaviai atrodė. Iš dainininkų galima pageidauti giedrėnės išvirsinės nuotaikos. Jų jau labai rimta ir akademiška laikysena pirmoje programos dalyje tiko gal būt tik jiems dainuojant "Kalniškės mūšis". Jie truputį pralinksėjo antroje programos dalyje, kada bedainuodami, juokingais nors ir santūriais judesiais, pašposavo. Visos dainos be dides-

Brolių Kezių orkestras linksmina Laisvės Žiburio radijo balius svečius, (iš k.): Edvardas, Vytiš, Rimas. Gilumoj būgnininkas Algis.

Gausiai susirinkusi publika Laisvės Žiburio radijo dvidešimtmečio koncerte. Pirmoj eilėj matosi S. Mackevičius, V. ir V. Vebeliūnai, R. Kezys, J. ir A. Simučiai, I. ir A. Vakseliai, kun. dr. K. Bučmys, kun. dr. L. Andriekus, O. Jozienienė, K. Miklas ir kiti.

KELIONĖS Į LIETUVĄ 1986

IŠ NEW YORKO

Gegužės 12-18	Maskvoje 2, Vilniuje 10 ir Maskvoje 1	1,650.00
Birželio 2-17	Maskvoje 2, Vilniuje 10 ir Maskvoje 1	1,750.00
Birželio 15-24	Maskvoje 2, Vilniuje 5 ir Maskvoje 1	1,500.00
Birželio 30-16	Maskvoje 2, Vilniuje 10 ir Maskvoje 1	1,750.00
Liepos 12-25	Maskvoje 3, Vilniuje 5, Leningrade 3 ir Helsinki 1	1,625.00
Liepos 14-30	Maskvoje 2, Vilniuje 5, Rygoje 5, Maskvoje 1 ir Helsinki 1	1,750.00
Rugpjūčio 10-26	Maskvoje 2, Vilniuje 5, Rygoje 5 ir Maskvoje 2	1,830.00
Rugpjūčio 18	Maskvoje 2, Vilniuje 10, Maskvoje 1	1,750.00
Rugpjūčio 25-10	Maskvoje 2, Vilniuje 10, Maskvoje 2 ir Helsinki 1	1,750.00
Rugsėjo 21-27	Maskvoje 2, Vilniuje 5, Rygoje 5 ir Maskvoje 2	1,510.00
Spalio 5-21	Maskvoje 2, Vilniuje 5, Rygoje 5 ir Maskvoje 2	1,430.00
Spalio 13-27	Maskvoje 2, Vilniuje 10 ir Maskvoje 2	1,550.00

* Galimybė aplankyti gimtąsias vietas. Taipgi yra galimybė ilgiau viešėti Vilniuje (vietoje kelionės į Rygą).

Kainos už viešbutį, būnant dviese kambaryje, ir skridimo mokestis yra numatytas pagal lėktuvų grupines skridimo kainas 1986 m. sausio mėnesį.

Nuperkame giminėms Lietuvoje automobilius ir kitas prekes. Sutvarkome dokumentus giminių išvietimui iš Lietuvos. Partūpiname lėktuvų bilietus, viešbučius, automobilius ir visus pasaulio kraštus.

Prices are based on double occupancy and are subject to changes.

Dėl registracijos ir informacijos skambinkite: 312-238-9787.

American Travel Service Bureau 9727 S. Western Ave., Chicago, Ill. 60643.

Lietuviai esame visi —
Lietuvių Fonde ar esi?

3001 WEST 59TH STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629
PHONE: (312) 471-3000
U.S.A.

LIETUVŲ FONDAS LITHUANIAN FOUNDATION

Santrumpos: atm. in. — atminimo įnašas, pavardė po dvitaškio — aukotojas, im. — įmokėjo, atst. — atstovauja, asm. — asmuo, suma po dvitaškio — įnašų iš viso.

1986 m. sausio mėn.

4 x \$25 Bogdanovičius Stefan atm. in.: Jonkus Vladislava, \$450; Jonkus Petras atm. in.: Jonkus Vladislava, \$500; Raila Neringa, \$175; Skaisgirys Kazys, \$125.

2 x \$75 Briedienė Kazimiera atm.: Baras Stasys ir Elena \$50, Kerelis Albertas ir Irena \$25, \$2,275; Bublys agr. dr. Vladas atm.: Bajorūnas dr. Leonas ir Marija \$25 ir 4 kt. asm., \$960.

1 x \$80 Vaitkevičienė Magdalena atm. in.: Vaitas dr. Otonas, \$100. 9 x \$100 Bilėnas dr. Jonas ir Dana, \$400; Buivyš Justas ir Danguolė, \$100; Didžbalis Pijus atm. in.: Brazinkas Algirdas J. \$50, Liaukus Sigitas ir Milda, \$50, \$200; Juzelskis Antanas ir Stasė, \$700; Kataraskis kun. Vaclovas, \$1,300; Kubilius Bronius partizanas miško brolis atm. in.: Rudzevičius Juozas ir Kastutė, \$200; Masionis Antanas ir Aleksandra (mirus), \$600; Raila Bronys ir Daneta, \$600; Šalkauskienė Apolonija atm. in.: Remeikis dr. Tomas ir dr. Nijolė \$50, Urbutis Algis ir Dalia, \$50, \$100.

1 x \$200 Čizikas Balys atm. in.: Čizikaitė Bronė, \$1,300. 1 x \$250 Aidis Aloyzas ir Ramutė, \$500. 1 x \$900 Valys Antanas ir Sofija, \$1,000. 1 x \$1,000 Mikalauskas Petras, \$2,500. 1 x \$4,000 Dapkus Jonas ir Aleksandra, \$5,000. Iš viso \$7,580.00.

1986 m. vasario mėn.

1 x \$15 Juška Aleksas atm. in.: im. 2 asm., \$115. 1 x \$20 Stankus Kostas, \$245. 1 x \$25 Gineitis Henrikas ir Marija, \$50. 1 x \$35 Celičius prel. Petras atm. in.: Činga J. ir A. \$25 ir 1 kt. asm., \$140.

2 x \$50 LB Brocktono apylinkė, \$425; Martinkus Kazys atm. in.: Ciplijauskaitė B., \$50.

1 x \$70 Didžbalis Pijus atm. in.: Merkienė Ona \$25 ir 4 kt. asm., \$270. 16 x \$100 Antanaitis Algirdas T. ir Auksė J., \$1,250; Čepukaitis Vincas atm.: Čepukaitienė Antanina, \$320; Černius Kazys ir Filomena; \$1,800; Dogelis kun. Povilas atm. in.: Mikaila Jurgis ir Regina, \$100; Druseikis Algimantas, \$600; Kazlauskas Ignas atm.: Maskoliūnas A. ir M. \$50, Baipšys V. ir R. \$25, Grigaitis P. ir D. \$25, \$200; Lietuvių Padėkos Paminklo Fondas: Vismantas Ernestas ir Kazė, \$4,470; Masionienė Aleksandra atm.: Masionis Antanas, \$700; Mažrimas Pranas ir Konstancija, \$1,000; Mironas kun. Vladas atm. in.: Mironaitė dr. Ona, \$1,200; Pesys Algirdas atm. in.: Pesys Antanas, \$315; Skuodas Justin, \$250; Vaitiekaitienė Marija atm. in.: Smalinskienė Stasė, \$100; Varnelis Apolonaras ir Jadvyga (mirusi) vasario 16 proga, \$3,300; Vindašienė Birutė, \$200; Vitkus-Kazimieraitis Juozas atm. in.: Vitkus Valerijonas, \$710.

1 x \$150 Šniečkus vet. gyd. Viktoras atm. in.: im. 5 pusseserės, \$150. 2 x \$200 Liorentas Jonas, \$900; Lithuanian National Club of Montello, \$700.

1 x \$230 Sabalis Kazimieras atm.: Kačinskas Leonas ir Elena \$25 ir 18 kt. asm., \$330. 1 x \$500 Gofensas Mykolas (miręs) ir Stasė, \$500.

1 x \$4,000 Broniaus Gražulio Fondas Studentų Stipendijų Reikalams: Gražulienė Akvilė, \$22,000. 1 x \$9,263.84 Baranauskas Jurgis, testamentinis palikimas, \$11,263.84. Iš viso \$16,408.84.

Lietuvių Fondo pagrindinis kapitalas 1986.II.28 pasiekė 3,338,085 dol. Gautomis palūkanomis parėmė meną, lietuvišką švietimą, kultūrą ir jaunimą 1,537,586 dol.

Palikimai sudaro svarbią Lietuvių Fondo dalį. Iš viso palikimais gauta 864,031 dol.

Sudarykite testamentus ir bent dalį turto palikime Lietuvių Fondui. Testamente įrašykime šį tikslų pavadinimą:

„LITHUANIAN FOUNDATION, INC., A NOT-FOR-PROFIT TAX EXEMPT ILLINOIS CORPORATION, 3001 West 59th Street, Chicago, IL 60629”

Visi remkime Lietuvių Fondą, nes gautomis palūkanomis remiamas lietuviškas išlaikymas.

Lietuvių Moterų Klubų Federacijos New Yorko klubo narės prie puošnaus ir gausaus Atvelykio stalo Kultūros Židinyje balandžio 6. Nuotr. L. Tamošaičio

TRADICINĖ POPIETĖ

Lietuvių Moterų Klubų Federacijos New Yorko klubas 1986 balandžio 6 Kultūros Židinio didžiojoje salėje surengė Atvelykio popietę. Tokios popietės rengiamos jau apie 30 metų ir gausiai svečių lankomos.

Šia popiete norima priminti lietuviškus Velykų papročius. Stalas papuošiamas žalumynais, sudedami įvairūs valgiai — kumpiai, kalakutai, mišrainės, veršiena, košeliene, įvairūs pyragai, avinėlis ir įvairiomis technikos dažyti margučiai.

Svečiai vaišinami ne tik valgiais, bet būna ir kultūrinė programa — paskaitos, solistai ar muzikinė dalis.

Šiais metais popietę pradėjo New Yorko klubo pirmininkė dr. Marija Žukauskienė, pasveikin-

dama visus susirinkusius ir iš Waterburio atvykusius Danutę Venclauskaitę ir dr. P. Vileišį, kurie beveik kasmet į šią popietę atvažiuoja.

Minutės susikaupimu prisiminta prieš kelis mėnesius mirusi ilgametė klubo narė Galia Žilionienė. Jos dukterė Eglė Dudėnienė loterijai padovanojo dailininko Vytauto Igno paveikslą „Lietuva“ savo motinos atminimui.

Toliau vyko muzikinė programa. Pirmą kartą Židinyje akordeonu grojo jauna, talentinga virtuozė Rūta Raudytė. Jinai yra dalyvavusi įvairiose varžybose ir laimėjusi atžymėjimų. Laimėjo pirmą vietą „State Contest“, „USA Virtuoso Competition“ ir „New Jersey Virtuoso Ensam-

ble“. Jinai yra N. J. Teachers Symphony narė ir šią vasarą gros Cape May, N.J.

Rūta pagrojo „Concerto in D major 2 ir 3 movement“ — Dovydo Desiderio kūrinių ir Charles Dauber aranžuotą „Tykiai, tykiai Nemunėlis teka“, o su partneriu Michael Cresencia duetą — Mozarto „Impresario“. Publikai pageidaujant dviese dar pagrojo „Polka Italiana“.

R. Raudytė yra aukšto lygio talentinga akordeonistė, tikra virtuozė. Retai kada galima išgirsti tokiu instrumentu, kaip akordeonas, grojant sunkius klasiškinis kūrinius ir techniškai, preciziškai juos atliekant.

Vienuolyno viršininkui kun. Leonardui Andriekui, OFM, sukalbėjus maldą, nuo stalų pakilo svečiai ir apgulė valgiais apkrautą stalą apsupti iš visų pusių rinkdamiesi sau patinkamus valgius, kurių buvo tikrai apščiui.

Pasistiprinus ir savitarpį besišnekučiuojant atėjo laikas kavai. Prie kavos — gardumynų pasirinkimas irgi buvo įvairus ir skanus.

Vyko loterija. Prieš pradėdant traukti laimėjimus buvo paskelbta, kad svečių tarpe yra švenčiantieji 80-tąjį gimtadienį. Tai dr. P. Vileišis iš Waterburio ir Juozas Matukas iš Woodhaveno, kuris buvo gavęs pasveikinimą iš prezidento Reagano ir ponios. 80 metų sulaukusiems sugiedota „Ilgiausių metų“.

Laimėjimams buvo skirta meniška tautodailės lėkštė, surkurta Reginos Petrutienės iš Washingtono, ir jau minėtas dail. V. Igno paveikslas.

Dar kiek pasikalbėjo ir pasidalinę išpuodžiais visi skirstėsi smagiai nusiteikę.

(Ž.v.)

CLEVELAND, OHIO

Dr. Viktoras Stankus, LB Krašto valdybos vicepirmininkas, išvyستė energingą veiklą dėl filme „Highway to Heaven“ neocinio charakteriui „Jan Baltic“ vardo naudojimo. Jo pastangomis Ohio senatorius John Glenn ir 14 kongresmanų parašė laiškus filmą demonstravusiai NBC televizijos korporacijai ir televizijos bei radijo programų priežiūros valdžios įstaigai — Federal Communications Commission.

Dr. Stankus į šią akciją įtraukė ir kitas organizacijas, tarp jų American Jewish Committee. Jo pastangomis gegužės 10 d. Clevelande, Lietuvių Bendruomenės centro patalpose, kviečiama spaudos konferencija. Informuodamas apie šią konferenciją amerikiečių spaudą, Stankus nurodo faktą, kad vokiečių okupacijos metu Lietuva sėkmingai atsispyrė nacių spaudimui organizuoti lietuvių SS letoną. To laikotarpio įvykiams teisingai vertinti jis pateikia autoritetingą — E. J. Harrison, prof. V. Vardžio, Thomas G. Chase ir Owen C. Norem — veikalų sąrašą.

Todėl ir laisvojo pasaulio lietuviai didžiuojasi „Kronikos“ leidėjais, juos nuoširdžiai gerbia ir meldžia Aukščiausio palaimos jų visiems darbams.

AIDAI yra vienas iš geriausių kultūros žurnalų išvilyje. Ar juos prenumeruoti?

PHILADELPHIA, PA.

Socialinių reikalų sekcija

Philadelphijos LB apylinkės valdyba š.m. sausio mėnesį įsteigė Socialinių reikalų sekciją. Paskutinį kiekvieno mėnesio sekmadienį vyksta sekcijos informaciniai susirinkimai, kurių metu gaunamos informacijos apie įvairius miesto bei valstybės patarnavimus visuomenei ir ypatingai pensininkams. Prieš ir po susirinkimų nemokamai matuojamas kraujo spaudimas. Kas mėnesį pakviečiamas kurios nors srities žinovas ar specialistas padaryti pranešimą. Šie pranešimai taikomi visiems apylinkės nariams bei besidomintiems, ne tik pensininkams.

Vasario mėnesį farmacininkas Algis Danta, šiuo metu turįs aukštą pareigą McNeil Laboratorijos vaistų įmonėje, padarė labai įdomų pranešimą apie Tylenol vaistą. Kovo mėnesį teisininkas dr. Kazys Gudėnas, Liberty federal banko direktorių tarybos narys, suteikė eilę naudingų patarimų apie pelningą finansų tvarkymą ir asmenišką investavimą.

Balandžio 27, sekmadienį, 1 val. popiet Kultūros Centre, Lithuanian Music Hall patalpose, 2715 E. Allegheny Ave., įvyks paskutinis šio sezono socialinių reikalų sekcijos susirinkimas. Chemikė Dalia Jakienė, dirbanti tyrinėjimo darbą Smith, Kline and French vaistų bendrovėje, padarys labai įdomų pranešimą „Naujo vaisto išradimas laboratorijoje ir jo kelionė vaistinėn“.

Pranešimas bus pailiustruotas skaidrėmis. Tema aktualia jauniems ir vyresniems, nes visi esame paliesti ligų. Visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti ir pasinaudoti LB apylinkės valdybos suteikiama proga susipažinti su vaistų tyrinėjimo sritimi. Nuo 12:30 popiet bus matuojamas kraujo spaudimas ir teikiama socialinių reikalų informacija.

Talka kandidatui

Š. m. gegužės 9, penktadienį, 8 val. vak. yra rengiama speciali vakaronė paremti buvusio JAV Atstovų Rūmų nario Charles Dougherty kandidatūrą sugrįžti į Kongresą. Vakaronė bus Kultūros Centre, Lithuanian Music Hall patalpose, 2715 E. Allegheny Ave., Philadelphia.

Charles Dougherty du terminus, nuo 1978 m. iki 1982 m., atstovavo Philadelphijos 3-čią Kongreso distrikta, bet pilna prasme buvo visų Amerikos lietuvių atstovas. Bendradarbiaudamas su tuo metu Philadelphijoje buvusiu LB Krašto valdyba, sava iniciatyva suorganizavo Kongrese Ad Hoc Committee for

the Baltic States and the Ukraine. Jis išrūpino, kad visuose JAV valdžios žemėlapiuose būtų pažymėta jog JAV valdžia nepripažįsta Baltijos kraštų inkorporavimo į Sovietų Sąjungą. Jis taip pat idėjo daug pastangų, kad būtų sustiprinta Lietuvos atstovybės Washingtono finansinis stovis. Lietuviai galėjo kreiptis į Dougherty dieną, naktį ir jis visuomet reagoavo ir kur tik galėjo veikė mūsų tautos labui.

Deja, 1982 m. jis rinkimus pralaimėjo. Tačiau ir per paskutinius ketverius metus galėjome kreiptis į jį ir jis savo stiprių Washingtono ryšių dėka ne vienu atveju padėjo ginti lietuviškus reikalus.

Šiais metais Charles Dougherty bando grįžti į Kongreso rūmus. Bandymas nelengvas, nes pirmiausiai reikia laimėti pirminius rinkimus prieš tos pačios respublikonų partijos kandidatą Robert Rovner, kuris turi stiprų finansinį užnugarį.

Philadelphijos lietuviai sudarė komitetą gražinti Dougherty į Kongresą. Iki šiol į komitetą sutiko įeiti Julija Dantienė, Teresė Gečienė, Aniliora Mašalaitienė, Ona Pliuskonienė, Rimantas Stirbys ir Vytautas Volertas, Jr. Tikimasi, kad daugiau asmenų įsijungs į komitetą. Komitetas rengia sūrio ir vyno vakarą gegužės 9 d. Visuomenė kviečiama šiame vakare gausiai dalyvauti ir parodyti Dougherty, kad lietuvių įvertina jo pastangas ir jį remia. Dalyvavimo auka 20 dol. asmeniui, 35 dol. porai. Čekiai rašomi Dougherty for Congress vardu ir iki 100 dol. aukos nurašomos nuo mokesčių.

Kas nori, gali paaugoti ir didesnes sumas. Negalint asmeniškai dalyvauti vakaronėje yra taip pat prašomi įteikti savo auką komitetui išdėdinti Vytyui Volertui. Kaip minėta, Dougherty yra visų lietuviškų reikalų atstovas. Tad komitetas kviečia visus lietuvius jo kandidatūrą paremti savo auka. Aukos siunčiamos: Vytyui Volertui, Lietuvių Komitetas Dougherty Išrinkimui, 413 Leon Ave., Delran, N.J. 08075. Smulkesnės informacijos gaunamos pas visus komiteto narius asmeniškai arba skambinant Teresei Gečienei (215) 677-1684.

t.g.

— Vydūno jaunimo fondo 35 metų veiklos minėjimas vyks balandžio 26 Chicago Lietuvių Tautiniuose Namuose.

— Parduojami keli pašto ženklai kolekcionieriams: iš 1880 metų 1 centų, 6 centų ir 52 centų. Kreiptis adresu: Pranas Puronas, Route 2, Lyndon, KS 66451.

— Kun. Pranciškus Šatkus, Salantų altaristas, Telšių vyskupijos kunigas, mirė sulaukęs 85 m. amžiaus. Kunigu įšventintas 1931. Tai jau keturioliktas Lietuvoje ir penktas Telšių vyskupijoje šiemet miręs kunigas.

— Alfonsas Petrutis, Voice of America lietuviškojo skyriaus viršininkas, balandžio 3 pasitraukė užtarnautam poilsui.

— Jurgis Blekaitis, jau ilgesnį laiką dirbęs Voice of America lietuviškajame skyriuje, eina to skyrusio vedėjo pareigas.

— Česlovas Grincevičiaus knygos „Vidudienio varpai“ sutiktuvas vyks balandžio 18 Chicago Jaunimo Centro kavinėje. Ruošia Chicago ateitininkai sendraugiai.

— Bronė Lukoševičiūtė-Pabedinskienė, „Moters“ žurnalo administratorė, katalikių moterų veikėja, ilgametė Toronto lietuvių Prisikėlimo parapijos raštvėdė, kovo 28 mirė Floridoje. Laidoti pervežta į Torontą ir palaidota šalia anksčiau mirusio a.a. Antano Pabedinsko.

— Tradicinis Hartfordo skautų vyčių pavasario balius įvyks balandžio 26 Šv. Andriejaus lietuvių parapijos salėje, 396 Church St., New Britain, Conn. Pradžią 7 v.v. Meninę programą dalį atliks Philadelphijos dainos vietos. Šokiams gros orkestras „Melodija“.

— Aktorius Vitalis Žukauskas atliks humoristinę programą Lietuvos Prisiminimų radijo programos metinioose pietuose, kurie įvyks sekmadienį, balandžio 20, Lietuvių klube, 48 Green St., Waterbury. Pradžią 12 val. Visi kviečiami gausiai atsilankyti ir tuo prisidėti prie lietuviškos radijo programos palaikymo. Bilietai po 10 dol. Išigijami iš anksto ir gaunami Spaudos knygyne, 33 Congress Ave., pas Igna Kriaučiūną Lietuvių klube, arba pas Aldoną Raugailienę. Prie įėjimo bilietai nebus platinami.

— „Grandinė“, lietuviško sceninio liaudies šokio grupė iš Clevelando, koncertuoja balandžio 26 Chicago Jaunimo Centre didžiojoje salėje. Svečius kviečia Chicago jaunimo tautinių šokių grupė „Grandis“.

— Muz. Onos Mikulskienės kanklių studijos mokinių koncertas įvyks birželio 15 Clevelando Lietuvių Namuose.

— Didžiosios Britanijos Lietuvių Jaunimo Sąjunga liuanistini savaitgalį jaunimui surengs gegužės 2-5 Lietuvių sodyboje.

— Didžiosios Britanijos Lietuvių Sąjungos atstovų visuotinis suvažiavimas įvyks Londone, Lietuvių Namuose, balandžio 19-20. Suvažiavime teks pakeisti penkis pasitraukiančius pareigūnus. Iš centro valdybos rotacine tvarka pasitraukia E. Šova ir A. Vilčinskas, iš tarybos — J. Adamonis, K. Bivainis ir J. Blūdžius.

— Lietuvoje esančių giminių yra ieškomas Robertas Juknevičius, — Jono, gimęs 1924 m. Utenos apskr., Užpalių valsč., Mažeikių kaime. Žinantys apie jį prašomi atsiliepti šiuo adresu: Vitalis Umbrasas, Rt. 2, Lemont Rd., Lemont, Ill. 60439.

— Nauji Darbininko skaitytojai: R. Turner, Newark, N.J., C. Yorszis, Sun City, Center, Fla. Užsakę kitiems: O. Piešna, Westwood, Mass. — V. Piešna, La Salle, Que., Canada; V. Kvietkui, Inverness, Fla. — A. Kvietkui, Belleville, N.J. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Naujiems skaitytojams Darbininko prenumerata pirmiem metams tik 12 dol. Atnaujinant — visiems 15 dol. metams.

Akordeonistė Rūta Raudytė atlieka meninę programą LMKF New Yorko klubo suruoštoje Atvelykio popietėje balandžio 6 Kultūros Židinyje. Nuotr. L. Tamošaičio

Lietuvos K. Bažnyčios Kronika pradėjo penkioliktus metus

(atkelta iš 3 psl.)

Kronika“. Juk tai tautos protestas. Vėgto protestas, bet koks galingas, koks uždegantis protestas. Kokie jaudinantys Ni-jolės Sadūnaitės žodžiai teisme. Ir kaip gali jaustis teisėjai, kad štai nuteisia kalinę, ir ji išdidžiai jiems atsako: džiaugiuos, kad mane nuteisėte. Tai man garbė!

Vėliau ir kiti kaliniai kalbės panašiai, kad jiems yra didelė garbė sėdėti kaltinamųjų suole, kur sėdėjo Sadūnaitė, Jurevičius, ir kiti sąžinės kaliniai, nuteisti už Kronikas, už religinių eisenų organizavimą.

Šie žodžiai ir apjungė visą tautą ir ją pakėlė naujam atgimimui. Šis atgimimas yra religinis. Kartu tai sujungė su giliu patriotizmu, pasiaukojimu tautai.

Štai kodėl „Kronikų“ ir kitos pagrindinio spaudos puslapiai

INTERNATIONAL

SOL. ALGIO GRIGO vadovaujamos kelionių agentūros

1986 METŲ KELIONĖS Į LIETUVĄ:

RUTA PAUPERAS, Mgr.

KELIONĖ NR. 1	gegužės 29 d. iki birželio 12 d.
Iš Niujorko	\$1,590.00
KELIONĖ NR. 2	birželio 14 d. iki birželio 28 d.
Iš Niujorko	\$1,890.00
KELIONĖ NR. 3	liepos 17 d. iki liepos 31 d.
Iš Niujorko	\$1,895.00
KELIONĖ NR. 4	rugpjūčio 9 d. iki rugpjūčio 23 d.
Iš Niujorko	\$1,935.00
KELIONĖ NR. 5	rugsėjo 12 d. iki rugsėjo 26 d.
Iš Niujorko	\$1,685.00
KELIONĖ NR. 6	spalio 3 d. iki spalio 17 d.
Iš Niujorko	\$1,480.00
KELIONĖ NR. 7	gruodžio 20 d. iki sausio 3 d. 1987
Iš Niujorko	\$1,471.00

Kelionių maršrutas: 1 diena Maskvoje, 11 dienų Lietuvoje, 2 dienas Helsinkyje

(Nakvojant dviese kambarįje), įskaitant visas susisiekimo išlaidas, viešbučius, maistą, operos, teatro arba baletu bilietus, įvairias ekskursijas ir daug kitų priedų. Kelionė nr. 7 suderinta su grandijosiu Naujų metų sutikimo ballumi.

Tarpininkaujame perkantiems automobilius (Automobilių kainos: Volga GAZ 24-10 — 5,600 rb. VAZ 2107 — 4,470 rb. VAZ 2106 — 4,130 rb. VAZ 21003 — 3,900 rb. VAZ 21013 — 3,360 rb.), kooperatinius butus, padedame sutvarkyti dokumentus iškvietimams. Informacijų ir visais kelionių reikalais kreiptis į:

G. T. INTERNATIONAL, INC. P.O. BOX 29163 CHICAGO, ILLINOIS 60629, USA, TELEFONAI: (312) 471-1700 arba 471-1702.

Skrendame erdviais „FINNAIR“ lėktuvais

GALIA IR PETRĄ ŽILIONIUS PRISIMENANT

Mirtis nukerta žmogaus gyvenimą. Gaila kiekvieno lietuvių, kurį ištinka mirtis. Liūdniau, kai mirtis nutraukia gyvenimą asmenų, kurių veikla mums yra svarbi ir kurių vieton ne visada galima pastatyti kitą stulpą, kuris, anot dr. Vinco Kūdikos, laikytų mūsų namo sieną. Liūdniausia, kai mirtis pakartotina apsilanko toje pačioje šeimoje.

Mes mylime, gerbiame mirusius ir lankome jų kapus. Dėl to ir dėl tragiškų 1945-52 metų įvykių Lietuvoje ten susikūrė, pasakyčiau, kapų kultas.

Kai 1985 kovo 30, po sunkios operacijos, Šv. Luko ligoninėje, Manhattane, mirė Petras Žilionis, buvo liūdna ir graudu. Petras Žilionis buvo gerai pažįstamas, dažną mūsų renginių lankęs švelniai besišypsantis bičiulis, intelektualas, džentelmenas, buvęs Lietuvos diplomatas. Nors jo mirtis buvo nelaukta (kasgi jos laukia?), bet žinojom, kad sunkios operacijos dažnai neišgelbsti gyvybės. Tačiau, kai šių metų sausio 8 lietuvių apskriejo liūdna žinia, kad staiga ir tikrai netikėtai savo bute, Manhattane, mirė Galia Gelbavičiūtė-Žilionienė, — kuri dar taip neseniai, vos prieš devynis mėnesius, labai skaudžiai buvo išgyvenusi savo gyvenimo palydovo Petro Žilionio netektį, — buvome ne tik didžiai sujaudinti, bet ir daug kas galvojom apie žmogaus gyvenimo trapumą.

Pasekime taip neseniai mus palikusią Galios ir Petro Žilionių gyvenimo kelius.

Galija Geibavičiūtė-Žilionienė gimė 1912 gegužės 30 Kauno inteligentų Marijos ir Ričardo Geibavičių šeimoje. Aštuoniolikos metų būdama, baigė katalikišką gimnaziją Kaune ir tuoj išvažiavo į Vieną, Austrijon, į konsularinę akademią studijuoti. Grįžusi į Kauną, dar kurį laiką studijavo Vytauto Didžiojo universitete teisę. Pradėjo dirbti Lietuvos Užsienio reikalų ministerijoje. 1935 dirbo Lietuvos pasiuntinybėje Stockholme, Švedijoje. Nuo 1936 liepos 16 — vėl Lietuvos Užsienio reikalų ministerijoje, kur išdirbo iki Lietuvos okupacijų.

Petras Žilionis gimė 1909 rug-

Galija Žilionienė

Petras Žilionis

pjūčio 15 Marijampolės aps., Liudvinavo vls., Šilavoto km. ūkininkų Marijos Bylaitytės ir Mykolo Žilionio šeimoje. Tėvas buvo baigęs šešias gimnazijos klases, suprato mokslo reikšmę. Deja, nebuvo lėšų sūnų gimnazijon leisti. Atsiminkime, kad Pirmojo Didžiojo karo metais vokiečiai tiesiog naikinau būvo apiplėšę Lietuvos žemės ūkį, nepalyginamai žiauriau, kaip 1941-44 metais. Tad sūnui teko ne gimnazijon važiuoti, bet privačiai mokytis. Šešiolikos metų būdamas, gimnazijon baigimo pažymėjimą gavo, išlaikęs Marijampolės valstybinėje gimnazijoje reikalingus egzaminus. 1925-30 Petras Žilionis studijavo teisę Vytauto Didžiojo universitete Kaune ir 1930-32, kaip užsienio reikalų ministerijos stipendininkas, — politinių mokslus ir tarptautinę teisę Paryžiaus politinių mokslų aukštojo mokykloje.

Po prasidėjo jo diplomatinės tarnybos karjeros kelias: 1933 paskiriamas I-ju Lietuvos pasiuntinybės sekretoriu Latvijos Rygoje, 1935-36 jis dirba Lietuvos pasiuntinybėje Švedijos Stockholme. 1936 atšauktas į Lietuvos Užsienio reikalų ministerijos centrą. 1938 jis jau pasiuntinybės patarėjas ir bendrojo bei vakarų skyriaus vedėjas. Be to, 1938-39 jis dėstė diplomatinę istoriją Aukštųjų mokyklų kursuose Kaune.

Prasidėjo II-sis Pasaulinis karas. Galios ir Petro Žilionių diplomatinės karjeros kelias nu-

trūko. Jie 1944 pasitraukė į vakarus. Į JAV atvyko 1951. Nu- galėję pradinius įsikūrimo sunkumus, abu Žilioniai studijavo. Galia įsigijo bibliotekininkystės magistro laipsnį Rutgers universitete ir dirbo Donnell svetimų kalbų bibliotekoj; 25 metus buvo skyriaus vedėja. Petras Žilionis Columbia universitete 1955 gavo magistro laipsnį iš bibliotekininkystės ir 1963 gavo Fordhamo universitete — slavistikos magistro laipsnį. Ilgus metus dirbo Fordhamo universiteto bibliotekoj.

Abu Žilioniai buvo aktyvūs mūsų visuomenės nariai. Petras Žilionis pietinėje Vokietijoje, Constancoje, suorganizavo Lietuvių Bendruomenės apylinkę ir jai vadovavo iki 1950. Be to, 1946-49 toje pat Constancoje jis buvo Lietuvos Raudonojo Kryžiaus įgaliotinis. New Yorke jis ne tik lankydavo mūsų renginius, bet buvo ir LB Queens apylinkės narys. Be to jis artimai talkino VLIKO valdybai ir tarybai, kol tos institucijos buvo New Yorke. Pav., paprašytas išvertė į prancūzų kalbą labai svarbų ir aktualų Lietuvos pogrindžio "Aušroje" 1977 atspausdintą kreipimąsi dėl lietuvių kalinių į Europos kraštų — Italijos, Prancūzijos ir Ispanijos — komunistų partijų vadus: Enrico Berlinguer, Georges Marchais ir Santiago Carrillo.

Galios Žilionienės visuomeninė ir politinė veikla pačiom ryškiausiom spalvom suzydėjo Lietuvių Moterų Klubų Federacijoje, Baltų Moterų taryboje, Tarptautinėje Bendrojoje Moterų Klubų Federacijoje. Iki pat savo

gyvenimo pabaigos ji dalyvau-davo bendrosios Moterų Klubų Federacijos tarptautiniuose suvažiavimuose, per asmeninius kontaktus ir viešai tarptautinėje auditorijoje ne vieną kartą ryškino lietuvių tautos ir Lietuvos valstybės skaudžią bylą.

Be to, pastaraisiais keleriais metais Galia Žilionienė atstovavo Bendrajai Moterų Klubų Federacijai Jungtinėse Tautose. Čia jai dirbant, ne vieną kartą pajutau jos patyrusių pagalbos ranką, kai reikdavo VLIKO valdybai ar tarybai gauti iš Jungtinių Tautų kurio mums svarbaus dokumento kopiją. Lietuvos generalinis konsulas Anicetas Simutis su ja atsiveikimo vakarą pripažino, kad Galia Žilionienė artimai bendradarbiavusi ir su Lietuvos Diplomatine tarnyba.

Trumpai tariant, Galia Žilionienė artimai bendradarbiavo visur, kur tik jos talkos reikėjo mūsų Lietuvai ir jos žmonėms.

Jos pagerbti, ją atsiveikinti ir paguodos žodžius tarti 1986 sausio 12 susirinko gausus būrys lietuvių ir kitų tautų organizacijų atstovų.

Nelengvą Galios ir Petro Žilionių visuomeninio ir politinio darbo našta teks tęsti liūdin-tiems Eglei Žilionytei ir Vytautui Dudėnams. Be Eglės Žilionytės ir Vytauto Dudėnų, liko Galios Žilionienės sesutė Valerija Šimkienė Australijoje, Petro Žilionio sesutė Julija Vaičiūnienė Jungtinėse Amerikos Valstybėse ir kiti giminės.

Bronius Bieliukas

Razma Lielmane, garsi latvių smuikininkė, David Oistrach studentė, balandžio 20, 3 val. popiet gros Merkin Concert Hall, 129 West 67th Street, New Yorke (Lincoln Centro ribose). Jai akomponuos Arijana Goldina. Smuiko muzikos mylėtojai kviečiami atsilankyti.

Lietuvių Enciklopedijos papildomas 37 tomas gaunamas Darbininko administracijoje. Tomas turi per 680 psl. Kaina 35 dol., persiuntimo išlaidom pridėti dar 2 dol. Rašyti: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

NAUJA PLOKŠTELĖ

Širdis dar gyva. — Montrealio vyrų okteto įdainuota plokštelė, 11 lietuviškų kūrinių: Ramovėnų maršas, Čia mano tėvynė, Onytė, Prie skaidrios versmės, Tėvynė, Širdis dar gyva, Naktis graži, Mano kraštas, Ką kalbėjo saulė žiedui. Kaina 10 dol. Persiuntimo išlaidoms pridėti dar 1 dol.

Lithuanian Heritage — Jigsaw puzzle. Seniem ir jauniem įdomus žaidimas — iš spalvotų gabaliukų sudėstyti Lietuvą su jos didvyriais, jūrą, miškais, ežerais, upėmis ir laukais. Pridėtas istorinis katalogas anglų kalboje. Tinkama dovana visiem. Dėžutė siunčiama visur tik už 12 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

VERTINGI LEIDINIAI

Broniaus Kviklio monumentus. Iki valkalas apie Lietuvos bažnyčias leidžiamas atskirais tomiais pagal vaskupijas. Telsių vyskupijos tomas kainuoja 30 dol., Vilkaviškio, Panevėžio ir Kauno arkivyskupijų tomai kainuoja po 23 dol. Vilniaus arkivyskupijos I tomas kainuoja 20 dol. Visi tomai gausiai iliustruoti, įrišti į kietus viršelius, didesnio formato. Persiuntimui pridėdama po 1 dol. už kiekvieną tomą.

Prof. Juozo Brazaičio raštų jau išleista 5 tomai. Atspausdinta gerama popierijė, įrišta į kietus viršelius. I, II, III, IV tomas kainuoja po 15 dol., V tomas — 16 dol. Persiuntimui pridėdama po 1 dol. už kiekvieną tomą.

Gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAM palengvinti išsiųsti prenumeratą dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu: DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207

Prašau pratęsti prenumeratą 1986 metam

Vardas ir pavardė

Adresas

DARBININKAS naujiem skaitytojam pirmuosius metus kainuoja tik 12 dol. Visiem kitiem prenumerata — 15 dol. metam.

Slunčlu už prenumeratą \$.....

Už kalendorių \$.....

Spaudai paremti \$.....

1986 M. KELIONĖS Į LIETUVĄ

14-21 DIENŲ KELIONĖS, 10 DIENŲ LIETUVOJ

14 DIENŲ — LIETUVA IR RUSIJA

Kellonė 716: liepos 16 — liepos 29 — \$1,699. Maskvoj 1 diena, Vilniuj 10, Maskvoj 1. Swissair iš JFK ir Bostono

15 DIENŲ — LIETUVA IR SUOMIJA

Kellonė 101: Rankdarbių paroda. Spalio 1 - spalio 15 — \$1,599. Kellonė 126: Naujų Metų sutikimas. Gruodžio 26 - sausio 9 — \$1,499. Vilniuj 10 dienų, Kaune 2, Helsinky 2. Finnair iš JFK.

18 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA, SUOMIJA

Kellonė 812: rugpjūčio 12 - rugpjūčio 29 — \$2,059. Maskvoj 2 dienos, Vilniuj 10, Leningrade 2, Helsinky 2. Finnair iš JFK.

21 DIENA — LIETUVA, SVĖDIJA, RUSIJA IR SUOMIJA

KELIONĖ 514: Gegužės 13 — birželio 2 — \$1,949. Stockholme 2 dienos, laivu į Helsinkį, Maskvoj 2, Vilniuj 10, Leningrade 2, Helsinky 2. SAS iš JFK.

10-17 DIENŲ KELIONĖS, 7 DIENOS LIETUVOJE

10 DIENŲ — LIETUVA IR SUOMIJA

Kellonė 915: rugsėjo 18 - rugsėjo 27 — \$1,449. Vilniuj 7 dienos, Helsinky 1. Finnair iš JFK.

12 DIENŲ — LIETUVA, LENKIJA, VOKIETIJA

Kellonė 512: gegužės 12 - gegužės 23 — \$1,439. Traukiniu nuo Varšuvos iki Vilniaus, Vilniuj 7 dienos, traukiniu nuo Vilniaus iki Varšuvos, Varšuvoj 2, Frankfurte 1, Lufthansa iš JFK ir Bostono.

14 DIENŲ — LIETUVA, UKRAINA, RUSIJA IR VENGRIJA

Kellonė 610: birželio 12 - birželio 25 — \$1,669. Kellonė 708: liepos 10 - liepos 23 — \$1,669.

Kellonė 819: rugpjūčio 21 - rugsėjo 3 — \$1,669. Kijeve 2 dienos, Vilniuj 7, Maskvoj 1, Budapešte 2. Swissair iš JFK ir Bostono.

15 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA IR SUOMIJA

Kellonė 506: gegužės 6 - gegužės 20 — \$1,599. Kellonė 603: birželio 3 — birželio 17 — \$1,849.

Kellonė 701: liepos 1 — liepos 15 — \$1,849. Kellonė 929: rugsėjo 29 — spalio 13 — \$1,599. Maskvoj 2 dienos, Vilniuje 7, Leningrade 2, Helsinky 2, Finnair iš JFK.

17 DIENŲ — LIETUVA, LENKIJA IR VOKIETIJA

Kellonė 506A: gegužės 6 - gegužės 22 — \$1,599. Kellonė 617: birželio 17 - liepos 3 — \$1,799.

Kellonė 916: rugsėjo 16 - spalio 3 — \$1,699. Traukiniu iš Varšuvos į Vilnių, Vilniuj 10 dienų, traukiniu iš Vilniaus į Varšuvą, Varšuvoj 2, Frankfurte 1. Luftansa iš JFK IR Bostono.

13-14 DIENŲ KELIONĖS, 5 DIENOS LIETUVOJE

13DIENŲ —LIETUVA, RUSIJA, ITALIJA

Kellonė 920: rugsėjo 21 - spalio 3 — \$1,799. Maskvoj 2 dienos, Vilniuj 5, Romoj 4, Fiorencijoj 1. Alitalia iš JFK ir Bostono.

14 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA, AUSTRIJA, BAVARIJA

Kellonė 611: birželio 11 - birželio 24 — \$1,829. Kellonė 722: liepos 22 - rugpjūčio 4 — \$1,829. Maskvoj 2 dienos, Vilniuj 5, Vienoj 2, Miunchene 3, Lufthansa iš JFK ir Bostono.

Kellonės kainos nustatytos pagal tarifus, veikusius 1985 gruodžio 1. Kellonių kainos gali keistis, besikeičiant kellonių lėktuvais kainom. Visiem klientam bus pritaikytos pigiausios oro kellonės.

Dėl brošiūros ir daugiau informacijos kreiptis:

BALTIC TOURS

293 AUBURN ST.

NEWTON, MA 02166

(617) 965-8080 arba (617) 969-1190

BALTIC TOURS tvarko:

giminių iškviemio dokumentus

nuperkam automobilius, kooperatinius butus ir kitas

dovanas giminėm Lietuvoje

tarpininkaujam palikimų sutvarkyme

fine jewelry
precious stones

ROUTE 25A, NORTHPORT, LONG ISLAND, NEW YORK 11768 516/261-8028

Open daily, 9-6 Fridays until 9
Sunday 12-6

Atvykite ir pamatykite mūsų gausų gintarinių papuošalų rinkinį iš Baltijos. Mes taip pat turime didžiulį brangakmenių ir papuošalų pasirinkimą.

FEDERALINĖ LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

KASA

LITHUANIAN FEDERAL CREDIT UNION

Centras: 86 - 01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418
Tel. (718) 441-6799

Skyriai: Chicagoje, Cicero, St. Petersburg, Detroit

Aktyvas: 52 milijonai dolerių

KASOJE gaunamos paskolos, reguliaros santaupos, IRA ir kiti peiningi certifikatai.

Reguliarų santaupų palūkanų kursas KASOJE šiuo metu 7%. Pilnas metų prieauglis 7.25%

Taupymo certifikatų palūkanos nuo 7.15% iki 9.00% pagal sumą ir terminą.
IRA indėlių palūkanos nuo 7.80% iki 9.75% pagal terminą.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA FEDERALINĖS VALDŽIOS APDRAUSTA IKI \$100.000

KASOS įstaiga Richmond Hill veikia šešias dienas savaitėje nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro, išskyrus penktadieniais iki 6 v.v. ir šeštadieniais iki 5 v.v.

Aple paskolų ir certifikatų palūkanų pasikeitimus prašoma telrauti KASOJE darbo valandomis. Per telefoną arba paštu Jums bus suteiktos vėliausios informacijos.

ŠV. KAZIMIERO ŠVENTĖ CLEVELANDE

Lietuvos vyčių 25 kuopa kovo 2 kartą su vyčiais senjorais Clevelande atšventė Lietuvos ir vyčių organizacijos globėjo šv. Kazimiero šventę su mišiomis Dievo Motinos Nepalaujamos Pagalbos parapijos bažnyčioje ir bendrais pietumis Holiday Inn, 28500 Euclid Ave., Wickliffe, Ohio.

Vyčiai su svečiais organizuotai, R. Vanagai nešant Lietuvos vyčių vėliavą, žygiavo į specialiai vyčiams skirtas vietas. Mišias aukojo ir specialų pamokslą pasakė klebonas ir vyčių dvasios vadas kun. G. Kijauskas, SJ.

Mišių metu labai gražiai ir įspūdingai vyčiai pasirodė aukojimo procesijoje. Šv. Kazimiero paveikslą nešė kuopos vicepirmininkė Alvina Luiža "Aukojame Tau, Viešpatie, mūsų tautos globėjo šv. Kazimiero atvaizdą, o drauge ir savo tautą, jos ašaras ir viltis sudedama į Tavo geršias rankas". Kryžių, lelijų ir lietuvišką juostą nešė vyčiai Genė ir Uršulė Kunsitis ("Kryžių ir lelijų aukojam Tau Viešpatie, nes jie mums rodo koks turi būti Kristus sekėjo gyvenimas žemėje. Lietuvišką

"Laisvės Varpo" koncerte balandžio 6 Bostone. Iš k.: smuikininkė Regina Bankienė, solistė Slava Žiemelytė, pianistas Jonas Govėdas. Nuotr. K. Daugėlos

juostą aukojame Tau, Viešpatie, kuri vaizduoja glaudų ryšį — vienybę"). Vandenių ir vyną nešė Dick ir Jean Marks, ostijas — kuopos pirm. Vincas Gražulis ir Marija Gražulienė. Mišijų pabaigoj buvo sugiedotas vyčių himnas.

Po mišijų vyčiai su svečiais dalyvaujant dvasios vadui kun. G. Kijauskui, SJ, ir kun. Jonui

Sukackui, SJ, Holiday Inn restorane turėjo bendrus pietus, kurie praėjo gražioj ir linksmoj nuotako.

Kitas didelis darbas ir rūpestis Clevelando vyčiams — kaip gražiau ir įspūdingiau surengti vidurinių JAV valstijų Lietuvos vyčių apygardos suvažiavimą ir šventų vietų lankymą, kuris šiais metais įvyks rugsėjo 21-28 Clevelande. Clevelando vyčiai ir lietuvių visuomenė prašoma minėti datą pasižymėti ir šventėje dalyvauti, nes tai gražus ir kultūringas vyčių renginys.

E. Pranckus

LB New Jersey apygardos suvažiavimas įvairiems reikalams aptarti yra kviečiamas balandžio 26, šeštadienį, 2 val. p.p. Šv. Petro ir Povilo klebonijoje, 211 Ripley Pl., Elizabeth, N.J.

Naujos angliškos knygos Lietuviškomis temomis: Soviet Evidence in North American Courts, by S. P. Žumbakis, 15 dol.; An Introduction to the History of Lithuania, by A. M. Budreckis, 5 dol.; When the Soviets Came. A Factual report by R. Raid, 15 dol. Persiuntimui pridėdama 1 ar 2 dol. Darbininko administracija, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Lietuvių šeimos tradicija. Kun. St. Ylos parašyta knyga, ėjo su dideliu pasisekimu. Dabar išleista antroji laida. Knyga gausiai iliustruota, iliustravo dail. Zita Sodeikienė. Knyga gaunama ir Darbininko administracijoje, su persiuntimu — 22 dol. Kreiptis į Darbininko administraciją — 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Šv. Jurgio lietuvių parapijos Clevelande klebonas kun. J. Bacevičius laimina Atvelykio vaišių stalą Šv. Jurgio parapijos kavinėje. Nuotr. V. Bacevičiaus

A.A. DR. MARGERIUI JESAIČIUI

mirus, giliai ir nuoširdžiai užuojautą reiškiamė seserims Danutei Picabla ir dr. Jūratei Jesaitytei bei visiems giminiams ir kartu liūdime.

Irena ir Jurgis Okuniai

DR. MARGERIUI JESAIČIUI

mirus, giliai užuojautą reiškiamė dr. Jūratei ir Danutei, netekusioms brangaus brolio, bei artimiesiems.

"AUŠROS" Mergaičių Gimnazijos klasės draugės:

Dr. Marija Arštikaitytė-Uleckienė
Dr. Nijolė Bražėnaitė-Paronetto
Vida Bražėnaitė-Vaitiekūnienė
Elena Čiurlytė-Barnet
Dalia Galaunytė-Augūnienė
Dr. Danutė Katelytė-DeCesare
Dr. Birutė Kukaitytė-Petruilienė
Dr. Irena Kuraitė-Checchia

A.A. DR. MARGERIUI JESAIČIUI

mirus, jo sesutes dr. Jūratę Jesaitytę ir Danutę Jesaitytę-Picabla mirus, jo sesutes dr. Jūratę Jesaitytę ir Danutę Jesaitytę-Picabla bei kitus šeimos narius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Dr. Birutė ir Jonas Petruiliai

A.A. MILDAI PETRUTYTEI

mirus, jos tėveliams Reginei ir Alfonsui, sesutėms Norai ir Gita, senelei dr. V. Norvaišienei ir visiems artimiesiems reiškiamė nuoširdžią užuojautą.

Gražina, Rūta, Rita, ir Vitolis Dragūnevičiai
Elena ir Ildefonsas Krasauskai

Brangiai dukrai

A.A. MILDAI PETRUTYTEI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame mūsų šeimos bičiulį Alfonsą Petrutį, jo žmoną Reginą, sesutes Gitą ir Norą ir močiutę V. Norvaišienę.

Kazimieras ir Kastytis Jankūnai

A.A. MILDAI VIKTORIJAI PETRUTYTEI

iškeliavus amžinybėn, jos tėvelius Regina ir Alfonsą Petručius, sesutes Gitą ir Norą bei visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Kindurių
ir Jankauskų šeimos

Mylimai dukrai

A.A. MILDAI

palikus šį pasaulį, reiškiau giliai užuojautą jos tėveliams Reginei ir Alfonsui Petručiams, sesutėms Brigitali ir Norai bei močiutei dr. Valerijai Norvaišienei.

Margarita Samatiene

Netekus brangios dukrelės, sesutės ir anūkės

A.A. MILDOS PETRUTYTĖS,

mūsų gili užuojauta Alfonsui ir Reginal Petručiams, Gita ir Norai bei Valerijai Norvaišienei. Mes pasigisime mielos Mildutės.

Maurilijus ir Marija Mikutavičiai
Marija L. Šveikauskienė

BOSTONO ŽINIOS

Netekom korespondento Povilas Žičkus, ilgametis Darbininko ir kitų lietuviškų laikraščių korespondentas, su apgailestavimu praneša, kad daugiau nebegalės rašyti korespondencijų. Vėlykų rytą bažnyčioje gavo pakartotiną širdies smūgį. Nors dabar jau grįžo į namus, bet nepajėgė lankyti lietuviškų renginių ir juos aprašyti.

Su liūdesiu priimdama šią žinią, Darbininko redakcija reiškia kuo nuoširdžiausią dėkingumą už daugelio metų talką, aprašant Bostono lietuvišką gyvenimą. Linkime kuo greičiau sustiprėti!

Balandžio 20 D. 3 val. p.p. So. Bostono Lietuvių Piliiečių draugijos salėje įvyks muzikos ir literatūros po-

pietė, kurioje dalyvaus poetas Bernardas Brazdžionis, o muzikinę dalį atliks Berklee muzikos kolegijos nariai. Dirigentas prof. Brian O'Connell. Čia bus atliekamos dvi J. Kačinsko muzikinės premjeros: kantata "Ateities giesmė", pagal B. Brazdžionio žodžius ir siuita Nr. 2.

Gegužės 4, pirmąjį gegužės sekmadienį, Motinos dienos minėjimą rengia moterų klubas.

Gegužės 17 Kultūros Tarybos premijų įteikimo šventė.

Spalio 5, sekmadienį, 3 val. popiet su etnografiniu ansambliu "Sodauto". Rengia LTI Bostono skyriaus valdyba.

BOSTON MASS — WLYN 1360 AM bangos sekm. nuo 8 iki 8:45 ryto. Veda S. ir V. Minkai, 71 Ferragut Road, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268 - 2515.

LAISVĖS VARPAS sekmadieniais 9:00 - 10:00 val. ryto iš WCAV-FM banga 98.0. Vedėjas — Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, MA 02402. Telefonas (617) 586-7209.

NAUJOSIOS ANGLIJOS PABALTIEČIŲ DRAUGIJA KVICIA VISUS ATSLANKYTI Į MARYTĖS BIZINKAUSKAITĖS SOPRANAS

KONCERTA

Š. m. Balandžio 27 d., sekmadienį, 3 val. popiet

First and Second Church in Boston, 66 Marlborough Street, Boston

Solistei akomponuos BRADLEY PENNINGTON

Programoje: Sinius, Šimkus, Žilevičius Budriūnas, Mozart, Boito, Dvorak, J. Strauss

Bilietai: \$10, pensininkam ir studentam \$8
Bilietus galima įsigyti prieš koncertą prie durų.

"Amber Holidays"

1986 M. ESKKURSIJOS Į LIETUVĄ IŠ BOSTONO IR NEW YORKO

Gegužės 7	— 1344.00	Rugpjūčio 14	— 1555.00
Gegužės 20	— 1665.00	Rugsėjo 2	— 1885.00
Birželio 18	— 1539.00	Rugsėjo 17	— 1421.00
Liepos 16	— 1731.00	Spalio 1	— 1538.00
Liepos 21	— \$1348.00	Gruodžio 26	— 1476.00

Kelionių ilgis nuo 10 iki 16 dienų — įvairūs maršrutai. Registracijos, informacijos reikalavimai skambinkite: 1-800-722-1300 (Toll Free)

Iš Massachusetts ir Kanados skambinkite 1-617-268-8764
TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.
393 West Broadway, P.O. Box 116
South Boston, Mass. 02127

Įstaigai vadovauja: Aldona ADOMONIS IR ALBINA RUDZIŪNAS
Norintiems atsikviesti gimines atostogoms — sutvarkome dokumentus.
Prices are based on double occupancy and are subject to changes.

BANK-BY-MAIL Postage paid both ways

Fast, convenient, private, safe, free!
That's what BANKING-BY-MAIL is
Greitai, prieinamai, privaciai, saugiai, nemokamai. Tai taupymas paštu So. Boston Savings Bank būdu. Ar jums reikia pinigų padėti į banką ar juos atsiimti, tai galite atlikti namie bet kuriuo laiku. Jūsų slaptą gavęs, bankas tuoj pat traukia sumą į sąskaitą. Pridedama ir užtikrinimas, kad jūsų pinigai pelno aukščiausius procentus, leidžiamus įstatymų.
Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykite paduotais adresais.

MAIN OFFICE
640 West Broadway
South Boston
9 AM to 3:30 PM —
Monday thru Friday
Saturday 10 AM to 1 PM
268-2500

NEPONSET CIRCLE OFFICE
748 Galloway Blvd.
8:30 AM to 5:30 PM
Mon., Tues., Wed. & Fri.
Thurs. — 8:30 AM to 7:30 PM
Saturday 8:30 AM to 12 Noon

South Boston Savings Bank
"ALWAYS THE LEADER"
ALFRED W. ARCHIBALD PRESIDENT

DARBININKAS

Redakcija... (718) 827-1352
Administracija... (718) 827-1351

Spaustuvė... (718) 827-1350
Vienuolynas... (718) 235-5962
Vyskupas... (718) 827-7932
Salė (kor.)... (718) 827-9645
Salės adm. ... (718) 235-8386

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Kultūros Židiny šį savaitgalį: Balandžio 19, šeštadienį, 9 val. ryto LB New Yorko apygardos atstovų suvažiavimas. Balandžio 20, sekmadienį, 3 val. popiet R. Lapo knygos "Ten, ekrane sužibus" sutiktuvs.

LB New Yorko apygardos suvažiavimas vyks balandžio 19, šį šeštadienį, Kultūros Židinyje. 9 val. ryto registracija. 10 val. ryto prasideda posėdžiai. Dalyvauja LB New Yorko apygardos valdybos ir revizijos komisijos nariai, o taip pat iš apylinkių po 1 atstovą nuo 50 registruotų lietuvių. Bus išklaudyti veiklos pranešimai, daromi planai dėl ateities veiklos.

Apreiškimo parapijos choras išrinko naują valdybą, kurią sudaro: pirm. Raymondas Kazlas, vicepirm. William Kučinskas, sekr. Nijolė Baltrušionis ir ižd. Konstantinas Kazlauskas.

Lietuvos krikšto sukakčiai New Yorke tinkamai paminėti balandžio 10 Kultūros Židinyje įvyko posėdis, kuriame dalyvavo kelio Lietuvos lietuvių organizacijų atstovai. Posėdį sukvietė New Yorko lietuvių parapijų klebonai: prel. P. Bulovas, kun. B. Kruzas, kun. J. Pakalniškis ir kun. V. Palubinskas. Buvo diskutuotas minėjimo pobūdis, vieta, laikas. Posėdžio dalyviai širinko vykdomąjį komitetą: pirm. kun. K. Pugevičius, nariai: P. Ažuolas, Vakselis, B. Lukoševičienė, A. Samušis ir K. Miklas.

Eucharistijos garbinimo diena Šv. Petro ir Povilo lietuvių parapijoje Elizabeth, N.J., bus balandžio 22, antradienį. Iškilmingi mišparai ir procesija 7 val. vak.

Pianistė Dalia Sakaitė, uoliai talkinanti kaip gabi akompaniatorė lietuviams solistams Kultūros Židinyje ir kitomis progomis, o taip pat brandžiai besireiškianti amerikiečių auditorijose, balandžio 27, sekmadienį, 3 val. popiet koncertuoja Kultūros Židinyje, Brooklyne. Jos recitalio programoje bus atliekami kūrinių šių kompozitorių: Haydn, Schumann, Paderewski, Vainiūnas, Liszt, Chopin. Įėjimo auka 7 dol. Dėl smulkesnių informacijų skambinti telef. 718 875-3155.

Tautos Fondo narių suvažiavimas įvyks gegužės 3 Kultūros Židinyje, 345 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207. Pranešimus padarys VLIKAS, TF taryba, valdyba, finansų ir kontrolės komisijos bei TF atstovybės ir įgaliotiniai. Suvažiavimas svarstys ir pasisakys dėl pranešimų. Bus renkama nauja taryba ir kontrolės komisija.

MOTERŲ VIENYBĖ

kviečia New Yorko ir apylinkės visuomenę dalyvauti RAIMUNDO LAPO knygos "TEN, EKRANE SUŽIBUS..." SUTIKTUVĖSE

balandžio 20 d., sekmadienį, 3 val. popiet Kultūros Židinyje.

Su knyga supažindins poetas LEONAS ADOMKEVIČIUS-LĒTAS iš Hartfordo. Bus RODOMI FILMAI: vaizdai iš nepriklausomos Lietuvos ir Balfio įsteigimas Manhatane.

Po programos vaišės.
Auka — 5 dol. asmeniui

TURINGA KULTŪRINĖ POPIETĖ

Ne be pagrindo siejiamės, kad mūsų čia gimusioji jaunoji karta baigia nutolti nuo lietuviškos visuomenės interesų ir nebesirūpina mūsų kultūriniais bei politiniais reikalais. Retos išimtytys ne tik tą teigimą patvirtina, bet savo darbų vaisiais mus džiugina ir teikia vilčių ateičiai.

Tokių pavyzdžių turime jauną lietuvių intelektualą Raimundą M. Lapą, gimusį 1954 metais Chicagos visuomenininkų šeimoje. Jis ant savo jaunų pečių užsikrovė milžinišką našta: rašyti lietuvių kinematografijos žinyną bei istoriją, kuria iki šiol niekas nesidomėjo ir nesirūpino sunkiai randamos specifinės medžiagos rinkimu.

Jo aštuonerių metų darbo išdavoje turime skoningai išleista, originaliai iliustruota, paties autorius pastabomis papildyta 384 puslapių knygą "Ten, ekrane sužibus".

Baigęs mokslus Amerikoje, studijavęs Šveicarijoje, lankęsis Lietuvoje, jis rinko medžiagą tiek iš laisvajame pasaulyje esančių, tiek iš okupuotoje Lietuvoje randamų šaltinių. Knyga apima laikotarpį nuo 1896 metų iki šios dienos, apjungianti visame pasaulyje filmų pramonėje pasireiškusių lietuvių, kurie ir nepriklausomoje Lietuvoje savo talentams neradę dirvos, juos atidavė pasauliniam filmų kūrimo menui.

"Ten, ekrane sužibus" yra ne vien vertinga savo žiniomis, bet ir įdomi eiliniams skaitytojui. Pasaulyje turbūt nėra nė vieno žmogaus, kuris nesidomėtų tais viliojančiais, užburiančiais ir fantastiniais pasaulį nukeliančiais "judamaisiais paveikslais".

Ypatingai įdomu yra sužinoti iki šiol plačiai lietuviškai publikai nežinomus faktus apie lietuvių aktorius, filmų gamintojus ir įvairių specialiųjų filmų gamybos menininkus, neišskirti nei garsųjų Walt Disney produkcijų. Kas nėra girdėjęs ar matę Charles Bronson (ir šiandieną jo pavardė naudojama populiarinti javainius televizijoje), Laurence Harvey, Ruth Roman, Ann Jullian, Ruta Lee, Jaques Sernas?

Į Raimundo Lapo knygos sutiktuvs, kurios įvyks balandžio 20 Kultūros Židinyje, turėtų atsi-

Branduolys rengia muz. Vytauto Strolis paskaitą "Lietuviai nelietuviškose plokštelėse" balandžio 19, šį šeštadienį, 6:30 val. vak. Aušros Vartų parapijos salėje, 570 Broome St., New York, N.Y. (prie Holland Tunnel). Auka 3 dol.

FILMŲ POPIETĖ

Aš asmeniškai džiaugiuos, kad Moterų Vienybė apsiėmė padėti jaunam rašytojui Raimundui Lapui supažindinti visuomenę su jo knyga "Ten Ekrane Sužibus", apie Amerikos lietuvių kinematografiją. Džiaugiuos dėl to, kad mūsų kredito unija "KASA" suprato tokios knygos svarbą, prisidėdama ją paremti.

Knygos sutiktuvsė bus parodytas gražus filmas iš nepriklausomos Lietuvos laikotarpio "Laisvoje Tėvynėje". Šį filmą paruošė Kanados Lietuvių Bendruomenės Švietimo komisijos narys Vitalis Matulaitis šeštadieninėms mokykloms ir jaunimo organizacijoms. Muziką pritaikė Algis Jagela. Filmos fundatoriai — visos Kanados keturios kredito unijos: Montrealio "Litas", Toronto "Parama" ir "Prisikėlimas", Hamiltono "Talka". Čia ryškūs pavyzdys kaip mūsų lietuviškos kredito unijos paremia visus gražius ir kartu svarbius užsimojimus. Todėl būkim lietuviškų kredito unijų nariais.

Aš asmeniškai žadu dalyvauti knygos sutiktuvsė, jeigu nebūsiu įpareigotas kitur būti, bet paraginsiu, kad mūsų štabas atstovautų "KASAI" balandžio 20 d. 3 val. popiet Kultūros Židinyje.

Vytautas Vebeliūnas

lankyti visi apylinkės lietuviai, kad nepraleistų progos susipažinti su mūsų jauniausios kartos patriotu-intelektualu, bet taip pat, savo buvimu jį paremdami ir parodydami savo įvertinimą, praleistų labai įdomią kultūrinę popietę, kurios metu bus rodomas turingas Nepriklausomos Lietuvos spalvotas ir garsinis filmas ir apžvalginis filmas apie Balfio įsikūrimą.

Raimundo Lapo knyga taip pat yra puiki dovana mokslo metus baigiančiam jaunimui, o vyresnieji patirs, kad jau 1896 metais caro valdomame Vilniuje jų tėvai ir seneliai stebėjosi naujuoju ateinančio šimtmečio stebuklu — Animatografija, vėliau tapusia "judamaisiais paveikslais". Raimundui Lapui, kurį turiu malonumą asmeniškai pažinti, linkiu gražios ir vaisingos popietės labai kultūringoje ir svetingoje rytinio pakraščio lietuvių šeimoje.

Aurelija Balašaitienė

1981 m. išventinti dijakonai: kairėj Anthony Samalonis, dešinėje Henry Keturwitis.

Elizabeth, N.J., Sv. Petro ir Povilo lietuvių parapijoje, balandžio 19, šį šeštadienį, vyks specialios iškilmės, nes bus minima parapijoje sėkmingai dirbančių dijakonų Anthony Samalonis ir Henry Keturwitis šventimų penkerių metų sukaktis: 5:30 val. popiet bus aukojamos padėkos mišios. Po parapijos salėje 6:30 val. vak. vyks kokteilių valanda, vakarienė ir šokiai, palydimi geros muzikos.

Baltų Studijų Draugija (AABS) gavo iš Federalinio humanitarinių mokslų paramos fondo (NEH — National Endowment for the Humanities) 50,000 dol. stipendiją. Ji bus įteikta, jei draugija iki 1989 susirinks trigubai didesnę sumą. Aukos iš įvairių šaltinių jau plaukia. Siekiant surinkti reikiamą sumą, draugija New York Yacht Club patalpose gegužės 3 rengia priėmimą su šampanu. Vakaronės garbės pirmininkais yra Zbigniew Brzezinski ir Jeane Kirkpatrick. Rengimo komitete dalyvauja lietuviai, latviai ir estai. Lietuviams atstovauja Aldona Klivečka, Aldona Marijošius, Audra Misiūnas, Virginija Sirusas, Jack Stukas, Elona Vaišnyš, Eglė Žilionis-Dudėnas. Dalyviai aukoja 100 dol. ar daugiau nuo kiekvieno asmens. Vakaronės metu bus pagerbti: Gunnar Birkerts — latvių architektas, Ivar Ivask — estų poetas ir kritikas, Tomas Venclova — lietuvių poetas, vertėjas ir kovotojas už žmogaus teises.

Kun. Teofilis Palis. Pittsburg, Calif., ilgametis uolus Darbininko skaitytojas ir rėmėjas, ir šiemet, atnaujindamas Darbininko metinę prenumeratą, atsiuntė 50 dol. Spaudos nuoširdžiam rėmėjui administracija dėkoja.

PRITARKIME KOVOJANČIOMS MOTERIMS

1947 m. kovo 8 d. Esslingen mieste, V. Vokietijoje, buvo įkurta Pabaltijo Moterų Taryba. Daugelis prisimename sunkias gyvenimo sąlygas pabėgėlių stovyklose po Antrojo Pasaulinio karo, tačiau, nepaisant įvairių sunkumų, nedateklių, neaiškaus rytojaus, pabaltietės moterys pajėgė įsteigti bendrą stiprią organizaciją — Pabaltijo Moterų tarybą, apjungiančią nuo sovietinio teroro pabėgusias lietuves, latves, estes, laikinai įsikūrusias vakarų Europoje.

Šios organizacijos pagrindinis tikslas — skleistį kitataučių tarp tiesą apie šių dienų būklę pavergtame Pabaltije, informuoti laisvąjį pasaulį apie Lietuvai, Latvijai, Estijai okupanto daromas skriaudas — žmogaus teisių paniekimą, rusifikaciją, nekaltų žmonių areštus ir jų kankinimą sovietų koncentracijos stovyklose ir psichiatrinėse ligoninėse.

Pabaltijo Moterų Tarybos centras yra New Yorke. Tarybai pirmininkauja, kasmet iš eilės pasikeisdamos, lietuvės, latvės, estės. Šių metų Tarybai pirmininkavimą estė perduos lietuvei. Mums lietuviams yra labai svarbu, kad šioje ceremonijoje dalyvautų kuo daugiau lietuvių moterų ir vyrų.

Savo dalyvavimu parodysimė, kad mes lietuviai palaikome ir įvertiname Pabaltijo moterų bendrą kovą už Pabaltijo kraštų išsilaisvinimą — nepriklausomybę. Šiais laikais bendrai veiklai jau yra apsijungę pabaltiečių jaunimas; efektingai veikia pasaulio pabaltiečių Santalka ir kt. Juk moterų balsas mažiau yra reikšmingas Pabaltijo bylai. Ir moterys dažnai pasireiškia savo sumanumu tarptautinėse moterų konferencijose, spaudos konferencijose, sudarant tikrąjį opinią Pabaltijo reikalui.

Kai PMT pirmininkavimą perima estė ar latvė, į šią ceremoniją visada atvyksta didesni būriai jų tautiečių. Todėl kreipiamės į lietuvių visuomenę prašydamos kuo gausiau atsilankyti į lietuvių perėmimą Pabaltijo Moterų Tarybos pirmininkavimo pareigų. Ši ceremonija įvyks š.m. balandžio 20, sekmadienį, 4 val. popiet Estų namuose, 243 East 34th Street, New York, N.Y. Šiame pobūvyje gali dalyvauti ir ne nariai šios organizacijos.

Pagrindinė kalbėtoja bus Mari-Ann Rikken, Estų Bendruomenės Tarybos narė. Po to bus muzikinė programa, vaišės. Prie įėjimo auka.

Irena Banaitienė

Amber singers — Ona Valinčiūtė-Kelly ir dukrė Pat Kelly balandžio 20 atliks programą V. Atsainymo parapijos salėje, Maspeth, N.Y., Lietuvos vyčių mugės metu.

Lietuvos Vyčių Vidurinio Atlanto Apskritis kviečia į FESTIVALĮ

balandžio 19 — 7 v.v.

balandžio 20 po 11 val. sumos

Viešpaties Atsainymo parapijos salėje

Lietuviškų prekių išpardavimas, maistas, gausi loterija, Lietuviškų prekių išpardavimas, maistas, gausi loterija,

tarp prizų daik. J. BAGDONO paveikslas, dainuoja AMBER SINGERS (3 v. p.p. sekmadienį) ir kitokios įvairybės

VYČIAI VISUS KVIEČIA GAUSIAI DALYVAUTI IR PAREMTI ORGANIZACIJĄ